

accountant

NBA-magazine voor accountants en financials | nr. 4 2022

Nieuw PE-systeem:
vrijheid blijheid?

Zeven jaar FAR: van
zaaien naar oogsten

AGRO-ACCOUNTANTS

‘Boeren hebben
recht op tijd,
perspectief en
waardering’

NOCLAR: ONBEKEND MAAKT ONBEMIND / INGRID HEMS OP DE STOEL /
IS DE SOM DER DELEN MEER DAN HET GEHEEL?

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

LAAT JOUW MEERWAARDE ZIEN AAN HET MKB ÉN AAN POTENTIËLE MEDEWERKERS

(MARTINE HELPT JE ER GRAAG BIJ)

Onze landelijke online en offline campagne voor accountants is weer gestart. Waarom? Veel mkb-ondernemers weten niet wat jij als accountant allemaal voor ze kan betekenen. Daarnaast weten veel jongeren niet wat het accountantsvak precies inhoudt. Jammer, zeker in deze tijd. Want accountants staan te springen om extra handjes. Martine helpt je graag om mkb'ers en potentiële medewerkers jouw meerwaarde te laten zien.

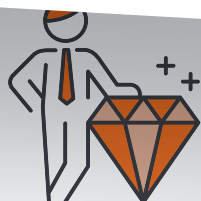
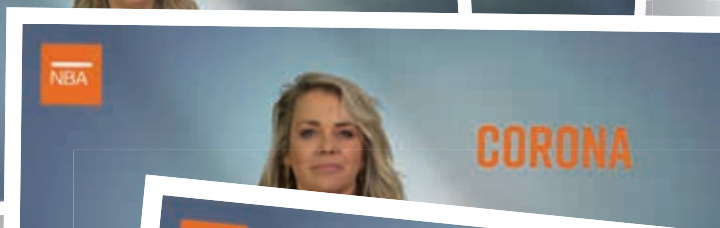
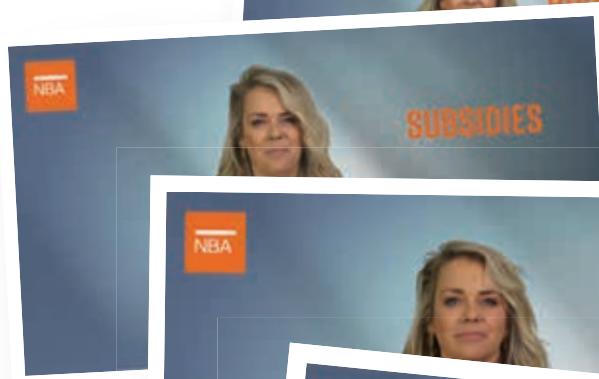
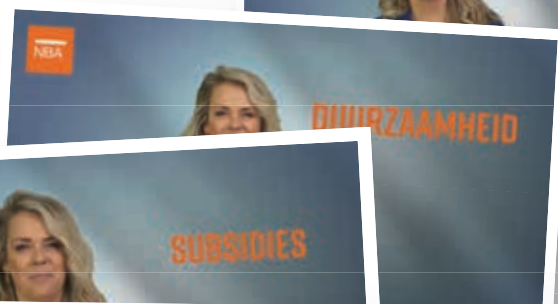
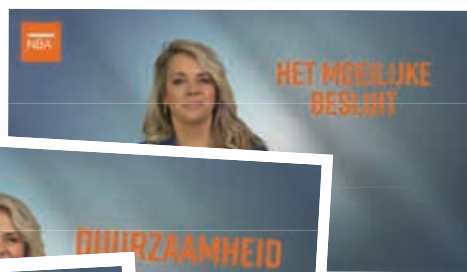
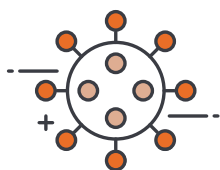
Haar video's met praktische informatie over actuele onderwerpen staan voor je klaar op onze campagnepagina. Van duurzaamheid en cybersecurity tot subsidies en IT. Je vindt er ook banners en teksten die jij een-op-een kunt overnemen voor jouw website en socialmediakanalen. Laat aan potentiële medewerkers zien wat je doet en aan mkb-ondernemers wat je kan!

Download
hier meteen
de gratis
themavideo's.

ONTDEK MEER OP [NBA.NL/REKENTOP](https://nba.nl/rekentop)

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

NEDERLAND
REKENT
OP ZIJN
ACCOUNTANTS

INHOUD

28

18

16

14

Colofon

ACCOUNTANT

NBA-magazine voor accountants en financials

Twaalfde jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010368,
e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

Lex van Almelo, Ronald Bruins, Lukas Burgering,
Wendy Groot, Rob Heinsbroek, Arnout van
Kempen, Lieuwe Koopmans, Luc Quadackers,
Peter Steeman, Elly Stroo Cloeck, Henk Vlamming.

BEELD

De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010323, prijs € 100 per jaargang,
voor studerende € 50, losse nummers € 25,
prijzen inclusief btw.
Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip
ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig
dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt
opgezegd. Adreswijziging mailen naar
boekhandel@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA
Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter,
telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2022 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door
boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere
methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de
uitgever. Accountant bevat informatie en wenken, die met
de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij
deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden
geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden
kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave
opgenomen informatie en wenken.

7 Audit-only is geen oplossing - Kris Douma

8 De kwestie

Is de som der delen meer dan het geheel?

10 'Boeren hebben recht op tijd, perspectief en waardering'

De agrarische sector staat op scherp sinds het kabinet ingrijpende stikstof-plannen lanceerde. Aan agro-accountants de opdracht om te midden van alle emoties nieuw perspectief te bieden.

14 Tuchtrect

De onpartijdige tuchtrechter

16 Op de stoel: Ingrid Hems

18 Onbekend maakt onbemind

NOCLAR is bedoeld als baken voor de accountant die bij een klant of de eigen organisatie ziet dat regelgeving niet wordt nageleefd. Uitgebreid met stappenplannen die aangeven wat accountants in zo'n situatie moeten doen. Toch is NOCLAR nog niet het succes dat je zou verwachten.

24 In beeld: Philippe Niewerth

27 Het identiteitsdenken - Wendy Groot

28 Zeven jaar FAR: van zaaien naar oogsten

In 2015 werd de Foundation for Auditing Research opgericht. Een onderzoeksinstituut, dat het publiek debat over de kwaliteit van de accountants-controle informeert via wetenschappelijk onderzoek. Bestuurders Henriëtte Prast, Olof Bik en Jan Bouwens blikken terug en kijken vooruit.

36 FYI

40 Beëdigd

43 Dilemma - Er buiten houden

44 Nieuw PE-systeem: vrijheid blijheid?

In het nieuwe systeem van Permanente Educatie hebben accountants veel meer vrijheid om hun eigen leertraject te bepalen. Is iedereen daarmee ook tevreden?

49 #Klooiënmetcomputers

51 Becijferd

53 Adverteren doet begeren

54 Bronnen

56 NBA Nieuws

62 We weten je te vinden - Marc Schweppe

Als **Audit professional** aan de slag bij Flynth?

Flynth groeit en heeft stevige ambities voor de auditpraktijk. De recente overnames van branchegenoten Accon avm en Astrium passen uitstekend in deze groeiambities. We werken met ruim 240 professionals voor middelgrote en grote klanten in het mkb, het onderwijs en lokale overheden. In deze veelzijdige omgeving zijn we continu op zoek naar auditprofessionals. We dagen je uit om jezelf te ontwikkelen en ons te helpen groeien. Wil jij werken aan je loopbaan, netwerk, en persoonlijke ontwikkeling binnen een hecht team? Dan komen wij graag met je in contact.

Werken als auditprofessional bij Flynth

Flynth kent geen partnerstructuur, de eindverantwoordelijke externe accountants zijn in loondienst. Daardoor wordt de winst van Flynth geïnvesteerd in onze organisatie en in onze mensen. Dat maakt ons onderscheidend en draagt bij aan onze informele en collegiale cultuur, gericht op samenwerking.

Data-gedreven controleaanpak

Flynth investeert in innovatie. Onze controleaanpak is sterk data-gedreven ondersteund door technologische innovaties op het gebied van onder andere audit automation. Hierdoor verbeteren we de kwaliteit van onze controles en maken we jouw werk als audit professional afwisselend en uitdagend.

Arbeidsvoorwaarden

Bij Flynth bieden we marktconforme arbeidsvoorwaarden waaronder een passend salaris, goede pensioenregeling en een incentive- en participatieregeling. Daarnaast stimuleren wij jou om jezelf blijvend te ontwikkelen door middel van opleidingen of het volgen van onze leiderschapsprogramma's. Jouw talent is ons uitgangspunt. We hechten veel waarde aan een goede werk- en privé balans wat ook blijkt uit flexibele werktijden en een goede thuiswerkregeling.

Wil je meer weten?

Bekijk jouw mogelijkheden en onze vacatures bij Audit op www.werkenbijflynth.nl.

Flynth. Het beste advies dat we je kunnen geven.

FLYNTH
adviseurs • accountants

Audit-only is geen oplossing

KRIS DOUMA

Kris Douma is voorzitter van de NBA

De nieuwsberichten over een eventuele splitsing van EY hebben de gemoederen (media en commentatoren) de afgelopen tijd behoorlijk beziggehouden. Verschillende stakeholders vroegen wat de reactie van de NBA was/is op deze verhalen. Strikt genomen gaat de NBA niet over deze kwestie. Maar de discussie speelt natuurlijk ook in Nederland, mede omdat de Kwartiermakers toekomst accountancysector zijn gevraagd hun visie te geven op een aantal alternatieve structuurmodellen en daarover ook recent aan de minister van Financiën rapporteerden. Op grond van wat we nu weten uit die onderzoeken zie ik geen reden om op dit gebied tot structurele veranderingen te komen. Sterker, er zijn redenen om de stap die EY overweegt af te raden, juist vanwege de gewenste verbetering van de kwaliteit van de audit.

De kwartiermakers lieten onderzoek doen door SEO Economisch Onderzoek. Het onderzoek levert een paar interessante uitkomsten. Respondenten bij multidisciplinaire accountantsorganisaties geven in meerderheid (twee derde) aan zelden of nooit dilemma's of knelpunten te ervaren tussen vaktechnische en commerciële afwegingen bij het uitvoeren van controlediensten. Eenzelfde beeld is zichtbaar bij audit-only organisaties (SEO, pagina 62). De respondenten die stellen dat een audit-only kantoor geen hogere kwaliteit zal bieden, benadrukken

de complexiteit van (grote) controles, het belang van het kunnen schakelen met interne specialisten (van de adviestak) of stellen dat de ingreep van het volledig splitsen van audit en advies niet proportioneel is, gegeven de in hun ogen beperkte risico's van het uitvoeren van beide (SEO, pagina 56). Op grond van hun veel bredere onderzoek ziet SEO duidelijke nadelen aan een structurele splitsing, terwijl het niet vaststaat of dit leidt tot de gewenste verbeteringen voor de kwaliteit van wettelijke controles. Als belangrijkste nadelen van de structurele splitsing noemt SEO het wegvallen van synergievoordelen tussen de advies- en controletak en het internationaal uit de pas lopen op dit gebied.

“De kwartiermakers zien in het rapport geen aanleiding om de structurele splitsing verder te verkennen”, schrijft minister Kaag in de Kamerbrief. “Wel zien ze de meerwaarde van het stellen van nadere eisen aan de transparantie van de controle- en adviestak van accountantsorganisaties. De kwartiermakers zien de operationele splitsing als waardevolle optie indien ingrijpen in de structuur van de accountancysector nodig blijkt.” De minister volgt de suggestie van de kwartiermakers om te komen tot een verdere analyse van de operationele splitsing. Wie het onderzoek van SEO leest, zal waarschijnlijk net als ik tot de conclusie komen dat sommige nadelen van structurele splitsing evenzeer

opgaan voor een operationele splitsing; maar laten we niet te snel op de feiten vooruit lopen en dat nadere onderzoek afwachten.

Wat de analyse van SEO wel oplevert, is het inzicht dat de discussie die in de media thans wordt gevoerd over een eventuele splitsing bij EY internationaal, ongelukkig is. In die discussie wordt de indruk gewekt dat niet de kwaliteit van de audit, maar het commerciële belang van de adviestak van EY de drijvende kracht is achter de plannen. De omvangrijke consultancytak wil niet worden gehinderd door de onmogelijkheid om adviesdiensten, waaronder managed services, te verkopen aan controlecliënten.

Hopelijk kunnen de bevindingen van het SEO-onderzoek, die bevestigen dat specifieke expertise van deeltterreinen steeds vaker nodig is om de kwaliteit van de audit te waarborgen, in die discussie alsnog een rol spelen. Misschien kunnen de Nederlandse collega's bij EY een Engelstalige *summary* meenemen in het vervolg van die discussie. Immers, beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald. ←

De internationale top van EY onderzoekt een opsplitsing van de audit- en adviespraktijken. Dat gebeurde in de accountantssector al eerder, na het debacle rondom de Amerikaanse energiereus Enron. Vervolgens bouwden de grote kantoren hun adviespraktijk weer op. Gaat de concurrentie het voorbeeld van EY volgen?

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD ANP

Is de som der delen meer dan het geheel?

Eind mei meldt de *Financial Times*, op basis van meerdere bronnen, het nieuws als eerste: EY onderzoekt een mogelijke wereldwijde splitsing van de audit- en adviesdiensten. De FT noemt het plan “een dappere poging om te ontsnappen aan belangenconflicten die de sector achtervolgen en die regelgevende maatregelen van het VK naar de VS hebben gebracht”. EY houdt tegenover de Britse zakenkrant de kaarten tegen de borst en stelt dat de organisatie regelmatig aan “scenarioplanning” doet en de eigen activiteiten beoordeelt op “optimale strategie, structuur en footprint”.

Meteen na die eerste berichtgeving komt een discussie op gang, waarbij ook wordt gekeken naar het verleden. Het is immers niet voor het eerst dat een splitsing tussen accountants- en adviespraktijken aan de orde is. Geruchtmakende boekhoudschandalen begin deze eeuw, met Enron als bekendste voorbeeld, lieten zien dat de onafhankelijkheid van controlerend accountants onder druk komt te staan als kantoren bij controleklanten ook fiscale adviezen geven, consultancydiensten aanbieden en fusies en overnames begeleiden. Termen als *one stop-shopping* en *full service concept* zijn in de jaren ervoor gemeengoed geworden.

Door de boekhoudschandalen wordt duidelijk dat de combinatie van controle- en adviesdiensten niet bevordelijk is voor de maatschappelijke rol van de accountant. De wetgever kiest als reactie niet voor verplichte splitsing van accountants- en adviespraktijken, maar er komt wel een verbod op de samenloop van controle- en bepaalde adviesdiensten bij (grote) opdrachtgevers. Ondertussen stoten

diverse accountantsorganisaties een deel van hun consultancydiensten af. Zo verkoopt EY een deel ervan aan Capgemini, neemt IBM de adviespraktijk van PwC over en vinden consultants van KPMG onderdak bij Atos Origin. In het kielzog van het Enronschandaal valt de accountant-spraktijk van Arthur Andersen wereldwijd uiteen, maar de consultancytak gaat dan al zijn eigen weg als Accenture.

Het schuurt soms

Maar in de jaren erna bouwen de grote accountantskantoren geleidelijk weer aan nieuwe adviespraktijken, die een steeds groter aandeel in de omzet van de organisaties verwerven. En het schuurt soms. Zo moet Deloitte zich terugtrekken als nieuwe controlerend accountant van techbedrijf ASML, omdat een nog lopende adviesopdracht in de weg zit. “Controle-opdrachten leveren veel beperkingen op, mede voor het uitvoeren van andere diensten. Bovendien is er weinig eer aan te behalen, bestaat er een risico op claims en aansprakelijkstelling, levert het kritiek en weinig rendement op”, aldus hoogleraar Marcel Pheijffer in zijn column in het FD. Hij verwijst naar een nieuwe blauwdruk voor het accountantsberoep, die hij op verzoek van de zakenkrant schreef in 2011. “Mijn stelling toentertijd: Het eerste grote kantoor dat deze markt durft te verlaten zal spekkoper zijn. Geen last meer van onafhankelijkheidsregels.”

Die stelling lijkt bij de aankondiging van EY uit te komen. Meer en meer wordt uit de berichtgeving duidelijk dat de adviespraktijk de motor is achter plannen om de praktijken te splitsen. De Amerikaanse *Wall Street Journal* meldt eind juni dat een beursnotering van de afgesplitste adviestak

‘EY kiest zelf voor splitsing en positioneert zich als first mover in de verwachting dat anderen zullen volgen.’

onderdeel is van die plannen. Het aantrekken van miljarden krediet door de consultancypraktijk moet de partners van de auditpraktijk compenseren voor gemiste opbrengsten uit de beursgang van de consultancytak. Hoogleraar Jan Bouwens spreekt in een column op Accountant.nl van verkoop van de adviespraktijk als een ‘businessmodel’. In zijn optiek is de combinatie van het aanbieden van controle- en advies echter niet noodzakelijkerwijs nadelig voor de kwaliteit van accountantscontroles. Dat blijkt uit eerder internationaal onderzoek, aldus Bouwens. “Het is belangrijk dat kantoren die advies en controles combineren een breder scala aan vaardigheden ontwikkelen, die de gehele organisatie helpen om betere diensten te leveren. Dat de kennis in het bedrijf aanwezig is, helpt de accountant om zwakke en sterke punten te zien.”

Verplicht corvee

Ook anderen mengen zich in de discussie. Communicatieadviseur Jan-Willem Wits noemt splitsing een “logische laatste stap, die met het scheiden van controle en advies is begonnen”. Hoogleraar Peter Diekman stelt dat als accountants de onafhankelijkheidsregels volgen, een scheiding tussen accountants en consultants niet nodig is. VEB-directeur Gerben Everts stelt in een column in *de Telegraaf* dat EY de audit ziet als “verplicht corvee” en juist door wil groeien in andere vormen van dienstverlening. “Daarvoor moet ze af van knellende regelgeving die de combinatie van advies en controle op het niveau van de gecontroleerde beperkt.”

Eind juli geeft EY Global-ceo Carmine Di Sibio in een interview met de *Financial Times* aan dat splitsing van de audit- en adviespraktijken de consultancytak zo’n tien miljard dollar extra omzet kan opleveren. Met name samenwerkingsverbanden met techbedrijven als Google, Amazon en Oracle zijn volgens de EY-topman de sleutel voor stevige adviescontracten.

Kantelpunt

“De plannen van EY vormen hoe dan ook een kantelpunt”, stelt Marcel Pheijffer begin augustus in een nieuwe FD-column. Want de huidige discussie komt niet voort vanuit politiek of pers, maar uit interne motieven en gevoed vanuit de adviestak. “EY kiest zelf voor splitsing en positioneert zich als first mover in de verwachting dat anderen zullen volgen.”

Of dat ook zal gebeuren is de vraag. Andere grote kantoren benadrukken vooralsnog de meerwaarde van de multidisciplinaire organisatie. De voordelen wegen op tegen zorgen over mogelijke belangenconflicten, aldus PwC's global ceo Bob Moritz in de *Financial Times*. Ook SEO Economisch Onderzoek, dat de voor- en nadelen van het audit-only model onderzocht, ziet duidelijke nadelen aan structurele splitsing van audit en advies.

Terwijl EY internationaal worstelt met de praktische uitwerking van de plannen, adviseert NBA-voorzitter Kris Douma de internationale top van EY om dat SEO-onderzoek erbij te nemen, voordat dit najaar een besluit valt over de splitsing. “Immers, beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald”, zo stelt hij elders in dit blad. Het geheel is misschien toch meer dan de som der delen. ←

De agrarische sector staat op scherp sinds het kabinet ingrijpende stikstofplannen lanceerde. Achter de schermen zien agro-accountants dat het al langer schuift in de sector, die klem zit tussen de wereldmarkt, overproductie en milieuvraagstukken. Aan hen de opdracht om te midden van alle emoties nieuw perspectief te bieden. "Mijn taak is om de realiteit tussen de oren van de boer te krijgen."

TEKST HENK VLAMING BEELD VRHL CONTENT EN CREATIE

‘Boeren hebben recht op tijd, perspectief en waardering’

“I zag allang aankomen dat het zwaar zou worden in de veehouderij”, zegt Robert van Lierop, adviseur bij FarmAdvies, een accountants- en advieskantoor dat in de varkenshouderij is gespecialiseerd. “Overproductie en milieu staan al twintig jaar op de agenda, maar dat heeft nooit geleid tot een landbouwbeleid voor de lange termijn. Je kunt het de individuele boer niet kwalijk nemen dat hij nu voor het blok staat.”

Van Lierop is niet de enige in de accountancy die het onheil zag naderen voor de bijna 29.000 veehouders in Nederland. “Het Europese landbouwbeleid is er vanaf 1950 op gericht om zelfvoorzienend te worden op het gebied van voedsel, zoals we nu met energie willen doen”, zegt André Vink van accountantskantoor

ABAB. “Zoveel mogelijk kilo’s en liters per hectare halen, zo is de landbouw ingericht.”

De keerzijde van deze productiviteit is dat de landbouw verantwoordelijk is voor zestig procent van de stikstofuitstoot in Nederland, volgens cijfers van RIVM. Daar gaat nu rigoureus het mes in, waardoor de hele sector op scherp staat.

Paniek

“De paniek onder veehouders begrijp ik heel goed”, zegt Rick Hoksbergen van accountants- en advieskantoor Countus. “Je zal maar agrarisch ondernemer zijn in een gebied waar de stikstofuitstoot met zeventig procent moet verminderen. Veel veehouders zien dat als een reductie van hun bedrijf met zeventig procent, zonder

dat er perspectief wordt geboden. Natuurlijk maken zij zich zorgen over hoe ze straks hun hypotheek en hun zakelijke leningen moeten betalen.”

Het is niet voor het eerst dat boeren zich overvallen voelen door regelgeving. “In 2015 werd het melkquotum afgeschaft”, zegt Jeroen Klein van accountantskantoor Vermetten. “Melkveehouders wilden uitbreiden met grotere stallen voor meer melkvee. Maar drie jaar later werden de fosfaatrechten toegekend, soms voor minder koeien dan waarvoor de veehouder had geïnvesteerd. Een deel van die stallen was onbruikbaar, terwijl de veehouder er wel de kosten van had. Moeten boeren nu krimpen vanwege de stikstofreductie, dan kloppen de berekeningen voor de bedrijfsvoering opnieuw niet meer.” →

**‘Voor een boer is zijn bedrijf
geen financieel verhaal, maar
een levensvervulling.’**

Veel boeren zien de bui opnieuw hangen. Ze hebben zich in de schulden gestoken voor uitbreiding en modernisering, die hun waarde dreigen te verliezen door de opgelegde stikstofreductie. “Allerlei regelingen hebben geleid tot forse investeringen in bijvoorbeeld emissiearme stallen en luchtwasinstallaties”, zegt Van Lierop. “Als je daarin investeert, moet je ook de kans krijgen om dat in tien of vijftien jaar terug te verdienen.”

Maar in veel gevallen is dat niet zo, waardoor veel boeren geen uitweg meer zien. Weg kunnen ze niet, want uitkoopregelingen zijn nog niet uitgewerkt, weet Vink. “Er is nog geen zak met geld waarop je kan intekenen, er wordt nog niets concreets aangeboden vanuit de overheid. De zaak verkopen is ook niet gemakkelijk. De courantheid van het boerenbedrijf is heel beperkt, door alle onzekerheden rond de stikstofmaatregelen.”

Het roer omgooien biedt ook niet iedereen soelaas. “Heb je een boerderij in de Flevopolder, dan is het lastig om

sommige producten te vermarkten”, zegt Klein. “En ben je boer in de Alblasserwaard, dan kun je niet zomaar overstappen op akkerbouw, daar is de grond niet geschikt voor.”

Bij de hand nemen

Het is nu aan de agro-accountant om de boer bij de hand te nemen. “Juist nu is onze adviesrol van groot belang”, zegt Hoksbergen. “Boeren voelen zich persoonlijk verbonden met hun bedrijf, het is in deze complexe situatie moeilijk om er zakelijk naar te kijken. Wij als agro-accountants begrijpen de emoties, maar we blijven er professioneel naar kijken. Je helpt de boer door feiten op een rij te zetten, zodat hij inzicht krijgt in wat de stikstofmaatregelen betekenen in zijn geval.”

Niet voor elke boer is er een toekomst weggelegd, zo weten de agro-accountants. Sommige veehouders vinden dat prima, maar voor anderen is het een boodschap die ze niet willen horen. “Mijn taak als adviseur is om de realiteit tussen de oren van de boer te krijgen”, zegt Van Lierop. “Dat doe

ik op basis van de cijfers. Je hebt deze schulden, dit is je bezit en dat is je perspectief om een gezonde balans te vinden tussen risico's en kansen. Is dat perspectief er niet, stop dan nu en niet over vijf of tien jaar.”

Er zullen uitgekochte veehouders zijn die dan eindigen met schulden, dat voelt niet altijd fair, erkent Van Lierop. “Maar laat je de mogelijkheid voorbijgaan, dan weet je niet welke kans je daarna nog krijgt. Ook al is deze boodschap niet prettig, dan breng ik die toch. Maar voor een boer is zijn bedrijf geen financieel verhaal, maar een levensvervulling. Daarom zorg ik dat ik een nieuw boek opensla zodra het oude dicht moet. Hoe graag wil je als boer nog in de intensieve veehouderij blijven werken, als je gedwongen bent je product af te staan aan de markt zonder de prijs te kunnen bepalen? Vanuit dat gezichtspunt kun je werken aan nieuw perspectief.”

Sectorkennis

De agro-accountant kan deze rol van adviseur alleen oppakken door de materie tot in de puntjes te beheersen, betoogt Jeroen Klein. “Continu ben je in gesprek met de boeren. Over waar het naar toe gaat, welke scenario's er mogelijk zijn, welke stappen ze kunnen nemen. Op elke vraag moet je antwoord hebben. Je volgt de ontwikkelingen rond de sector, je verdiept je continu in de vakliteratuur, je weet welke regelingen er zijn en hoe de boer er gebruik van kan maken. Als accountant moet je dit allemaal beter weten dan de boeren zelf.”

Vinger aan de pols is vanouds een pré voor agro-accountants. De landbouw is een enorme sector, die gegroeid is naar een omzet van ongeveer 30 miljard euro per jaar. Er staat in totaal voor meer dan 90 miljard aan activa op de balans. Ter vergelijking: het financieel resultaat in de deelsector melkveehouderij bedroeg vorig

BIG AGRO-FOUR ADVISEREN OVER STIKSTOFDOSSIER

De vier grootste accountantskantoren voor de landbouwsector (ABAB, Alfa, Countus, Flynth) zijn historisch verbonden in de VLB. De 95-jarige vereniging was vanouds een overlegorgaan van accountants van de standsorganisaties in de landbouw. De VLB heeft een bedrijfskundige en een juridische sectie. “Omdat er specifieke casuïstiek van toepassing is voor de landbouw”, zegt VLB-voorzitter Fou-Khan Tsang, in het dagelijks leven bestuursvoorzitter van Alfa Accountants en Adviseurs.

Lobbyen doet de VLB niet. Wel zijn er contacten met ministeries, overwegend over de uitvoering van het fiscale en landbouwbeleid. “Aan politiek doen wij niet, we zijn kennispartner van de overheid. We kunnen vertalen hoe regelgeving landt op het erf.”

Vanuit die rol belegde de vereniging in juni een congres over het stikstofdossier. “We hebben aangegeven dat er meer ruimte moet zijn voor innovatie door middel van de best technical means, zoals die ook voor andere sectoren gelden”, aldus Fouk Tsang. “Daarnaast hebben we geadviseerd om het fiscale regime dat geldt bij onteigening door de overheid ook van toepassing te verklaren bij uitkoopregelingen voor boeren. Dit om te voorkomen dat boeren een blauwe enveloppe op de mat krijgen nadat ze zijn uitgekocht, met alle onrust van dien. Ook hebben we gepleit om een gedeeltelijke staking mogelijk te maken en de herinvesteringsreserve te kunnen inzetten voor investeringen in een andere bedrijfstak. Ten slotte hebben we aandacht gevraagd voor de impact van de plannen op het erf. Als agro-accountants zien wij dat het daar niet alleen gaat om boeren en ondernemers, maar vooral om mensen.”

jaar 816 miljoen euro, net zoveel als de netto-omzet van Schiphol. De landbouw is niet alleen kapitaalintensief, maar ook complex. Ondernemers zijn afhankelijk van de wereldmarkt, die hen dwingt om maximaal te produceren tegen de laagste kosten. Dat wringt als ook milieu en leefbaarheid deel van de bedrijfsvoering moeten zijn. In de sector komen steeds meer bedenkingen tegen de onmogelijke eisen van de wereldmarkt. Die heroriëntatie valt samen met de stikstofcrisis.

“De hele sector is tegen de plannen van de overheid die er nu liggen”, zegt Hoksbergen. “Maar vraag aan boeren wie er gelooft dat we het over tien jaar nog net zo doen als nu, dan wordt de groep van tegenstanders al veel kleiner. In een transitie houdt iedereen zo lang mogelijk vast aan wat er is, tot dat onhoudbaar wordt. Veel boeren zien dat, ze merken dat er iets schuift en dat dit gevolgen heeft. De weerstand zit niet hierin, maar in het tempo en de manier waarop veranderingen worden doorgevoerd. Boeren hebben recht op tijd, perspectief en waardering.”

‘Er is nog geen zak met geld waarop je kan intekenen, er wordt nog niets concreets aangeboden vanuit de overheid.’

Nieuwe marktgebieden

Agro-accountants zien steeds meer veehouders uitwijken naar een minder omstreden bedrijfsvoering. Soms naar de akkerbouw of de biologische veehouderij, anderen kiezen voor technische innovaties die stikstofuitstoot verminderen. Soms testen ze nieuwe marktgebieden uit, zoals agrarisch natuurbeheer of directe verkoop aan consumenten. De omzet in de multifunctionele landbouw, zoals dit soort alternatieve productiviteit wordt genoemd, is tussen 2018 en 2020 gestegen met vijftien procent, tot meer dan een miljard euro omzet.

“De vraag is of je als boer voedselproducent of leverancier van grondstoffen wil zijn”, zegt Vink. “Voedsel heeft toegevoegde waarde, bij grondstoffen gaat het om een zo laag mogelijke kostprijs. Uiteindelijk willen de meeste boeren voedsel produceren.”

De intensieve veehouderij blijft echter bestaan, in nog grotere bedrijven dan nu. De bedrijfsvoering lijkt er meer op management dan op agrarisch ondernemerschap, zegt Van Lierop. “Je moet financieel anticiperen op ontwikkelingen in de markt en de regelgeving goed in de gaten houden. Boeren die hiervoor kiezen hebben de vaktechniek op orde, zijn goed opgeleid, kopen goed in en zeilen scherp aan de wind. Dit soort mensen kan in elke sector uit de voeten.”

Uiteindelijk zal de transitie in de landbouw leiden tot een kleiner aantal boerenbedrijven, verwacht Jeroen Klein. Maar de sector wordt ook gevarieerder en vitaler. “Er zullen meer grote, kapitaalintensieve bedrijven komen en een aantal kleinere bedrijven die in deelgebieden actief zijn. Deze ontwikkeling is ook voor ons accountants gunstig. De vraag naar advies zal alleen maar toenemen.” ←

De onpartijdige tuchtrechter

Bij wraking gaat het niet om wat de buitenwereld ervan kan denken, maar of er tegenover één van de betrokken partijen vooringenomenheid of een schijn van partijdigheid bestaat.

In de nasleep van een (vermeende) aanbestedingsfraude bij Vattenfall Duitsland wijst de Accountantskamer in mei 2022 een wrakingsverzoek af. Eerder hebben twee klokkenluiders de kwestie aangekaart en een tuchtklacht ingediend tegen de forensisch accountant die onderzocht of het bedrijf hun klacht goed heeft afgehandeld en opgevolgd. In februari 2021 zegt de kamer onder voorzitterschap van mr. C.H. de Haan dat dit onderzoek rammelt (20/1009 Wtra AK). In het college dat dit oordeel velt, zit ook accountantslid Ted Verkade RA.

Internal auditors

De klokkenluiders dienen bij de Raad van Tucht van het Instituut van Internal Auditors (IIA) een klacht in tegen een internal auditor die bij de kwestie is betrokken. De tuchtraad verklaart de klacht deels gegrond, maar legt geen maatregel op. De Raad van Beroep bevestigt het oordeel, maar vindt een schriftelijke berisping nodig. In de IIA-tuchtcolleges zitten vier (oud-)accountants. Als de klokkenluiders hen aanklagen, krijgen zij in februari 2022 te horen dat de Accountantskamer de klachten behandelt op 20 mei 2022, met mr. C.H. de Haan als lid van het college.

Op de middag vóór de zitting dient de advocaat van de IIA-accountants een wrakingsverzoek in. In hun ogen is de onpartijdigheid van De Haan in het geding, omdat hij kennis heeft van stukken die niet in het tuchtklachtdossier zitten. Om de geplande zitting over de klacht te laten doorgaan moet het wrakingsverzoek de volgende ochtend worden behandeld.

Maar waar haal je zo gauw twee rechters en een accountantslid vandaan? De pool van de Accountantskamer telt slechts dertig mensen. Eén van de aangezochte accountantsleden ‘verschoont’ zich. Accountantslid Ted Verkade heeft tijd en

‘Misschien verklaart de geringe kans op succes dat er zo weinig wrakingsverzoeken worden ingediend.’

voelt zich na overleg met AcK-voorzitter Schreuder vrij om zitting te nemen in de wrakingskamer.

Dubbelrol

Ik vraag een paar juristen uit mijn netwerk *off the record* naar die dubbelrol. Zij vinden die vreemd, net als ik. Van de Gerechtshoven Amsterdam en 's Gravenhage weet ik bijvoorbeeld dat zij wrakingsverzoeken laten beoordelen door elkaars wrakingskamers om dubbelrollen te voorkomen. Zo'n uitwisseling zou bij de Accountantskamer niet mogelijk zijn, omdat het een apart college is en geen onderdeel van de Rechtspraak. Hoe het ook zij, in mijn annotatie onder de uitspraak schreef ik dat ik de dubbelrol ‘princiepief’ onwenselijk vind, omdat die de wenkbrauwen zou kunnen doen fronsen bij de buitenwereld.

Maar dit principe vindt bij nader inzien geen steun in het recht. Bij wraking gaat het niet om wat de buitenwereld ervan kan denken, maar of er tegenover één van de betrokken partijen vooringenomenheid of een schijn van partijdigheid bestaat. Volgens het Wrakingsprotocol van de Accountantskamer is er maar één dubbelrol taboe: “Het lid van wie de wraking is verzocht maakt geen deel uit van de wrakingskamer.” Er valt dus weinig in te brengen tegen Verkade als lid van de wrakingskamer en geen van de betrokken partijen heeft dan ook een wrakingsverzoek tegen hem ingediend.

Accountantskamer

22/853 Wtra AK

Oordeel: Wrakingsverzoek afgewezen

ECLI:NL:TACKN:2022:16

De wrakingskamer wijst het wrakingsverzoek tegen De Haan af. Volgens de Hoge Raad moet je ervan uitgaan dat een rechter 'uit hoofde van zijn aanstelling' onpartijdig is. Tenzij er concrete feiten en omstandigheden bestaan die een objectieve vrees rechtvaardigen dat de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden en dat de rechter vooringenomen is tegenover een partij bij een geding. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met uiterlijke schijn. Dat een rechter zich eerder heeft uitgesproken over eenzelfde rechtsvraag is ook geen grond voor wraking. In dit 'Vattengeval' gaat het bovendien om verschillende rechtsvragen.

Er is dus geen reden om te twifelen aan de onpartijdigheid van De Haan, zegt de wrakingskamer. De kamer had het verzoek niet eens inhoudelijk hoeven behandelen, omdat het veel te laat was ingediend. Je moet het namelijk indienen zodra je de feiten kent waarop je het verzoek baseert. En de indieners wisten al drie maanden vóór de zitting dat De Haan in de kamer zou zitten.

Alles afgewezen

Jaarlijks worden ongeveer zevenhonderd wrakingsverzoeken ingediend tegen rechters en raadsheren in het algemeen. Van de 713 verzoeken in 2021 zijn er twintig (drie procent) gehonoreerd. In twintig gevallen hebben magistraten berust in de wraking, zodat de wrakingskamer er geen uitspraak over hoefde te doen. Volgens de jaarverslagen van de Accountantskamer zijn in 2019 twee wrakingsverzoeken afgedaan, is in 2020 één verzoek 'uitgestroomd' en in 2021 één verzoek 'ingestroomd'. Op tuchtrecht.nl en Accountant.nl samen zijn sinds 2010 zes afzonderlijke uitspraken gepubliceerd over wrakingsverzoeken en twee uitspraken waarin wordt verwezen naar niet-gepubliceerde uitspraken over wrakingsverzoeken. In alle gevallen zijn de verzoeken afgewezen.

Misschien verklaart de geringe kans op succes dat er zo weinig wrakingsverzoeken worden ingediend. Een specialist kwam in vertrouwen met een cynische verklaring: Als (advocaat van een) groot kantoor kun je maar beter geen verzoek indienen, omdat dit later kan terugslaan op een volgende accountant. Je komt de leden van de kamer - en met name de voorzitter - immers steeds weer tegen. Kennelijk vertrouwt niet iedereen op de professionele distantie van de tuchtrechters.

Epiloog: op 29 juli 2022 legde de Accountantskamer de twee accountants uit de IIA-Raad van Beroep een waarschuwing op, omdat zij zich niet hebben gedistantieerd van de raadsbeslissing om de klagende klokkenluiders niet te horen (21/2170, 21/2171 21/2172 en 21/2173 Wtra AK). ←

**‘Nog maar weinig
bedrijven kunnen
zonder strakke
bedrijfsvoering
overleven.’**

INGRID HEMS

Als vertegenwoordiger van de accountants in business (AiB) heeft Ingrid Hems zitting in het bestuur van de NBA. Medio juni van dit jaar werd ze door de ledenvergadering benoemd tot plaatsvervangend voorzitter. Tegelijk is zij cfo van sociaal ontwikkelbedrijf Ergon. In de zomer haalde die organisatie de media met een loket voor medewerkers met financiële problemen. "Doel is de schaamte er vanaf te halen."

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Na zes jaar in de accountantspraktijk bij PwC koos je voor een rol als accountant in business. Waarom die overstap?

"Als accountant mag je bij veel bedrijven in de keuken kijken. Die dynamiek als onderdeel van een bedrijf, dat wilde ik ook. Daarom vind ik een lijnfunctie leuk en tegelijk combineer ik die met mijn liefde voor cijfers en de mensen achter die cijfers. Maar een valkuil binnen een bedrijf is verlies van je kritisch vermogen. Omdat ik ook toezichthouder ben, hoop ik dat ik 'fris' blijf. Mijn ervaringen bij Ergon neem ik mee naar de NBA en de wooncorporatie en andersom."

Je bent directeur Financiën en bedrijfsvoering bij Ergon, wat trok je aan in die organisatie?

"Ik kom het best tot mijn recht op het snijvlak van maatschappelijk en bedrijfsmatig. Bij Ergon zit je midden in de samenleving, alles komt voorbij. Je valt ervoor of je wordt gillend gek, er zit niet veel tussen. Ik heb mijn hart er aan verloren en werk er alweer zes jaar. Wij zijn deels met maatschappelijke middelen gefinancierd, dat dwingt ons om dingen efficiënt en bedrijfsmatig te regelen. Nog maar weinig

bedrijven kunnen zonder strakke bedrijfsvoering overleven. Ook hier is krapte, we missen nog tweehonderd mensen."

Waarom heeft Ergon een loket om werknemers met financiële problemen te ondersteunen?

"Ergon deed onderzoek naar het ziekteverzuim onder de circa 2.300 werknemers die via onze organisatie aan de slag gaan. Meer dan vijftig procent van dat verzuim had een niet-medische achtergrond en daarbij ging het vaak om financiële zorgen. Dat was reden om werknemers te helpen met 'financieel fit', een loket voor financiële gezondheid. We zijn gestopt met erover te vergaderen en zijn gewoon begonnen. Met de sterk gestegen kosten van levensonderhoud en torenhoge energierekeningen is de groep belangstellenden duidelijk gegroeid. De drempel naar echte schuldhulpverlening is voor velen te hoog en dan biedt dit loket uitkomst. Doel is de schaamte er vanaf te halen."

Je bent plaatsvervangend voorzitter van de NBA, wat spreekt je aan in die rol?

"Het ging me aan het hart wat er allemaal werd gezegd over het beroep. Dan kun je langs de zijlijn

staan mopperen, of een stap naar voren doen en zelf meedoen. Ik zie de accountant ontwikkelen naar een *trusted advisor* en tegelijk een *critical friend*. Een brede, gewaardeerde adviseur voor de klant en de maatschappij. De NBA kan daarin helpen en ondersteunen. Ik zie een verhar- ding in het maatschappelijk debat en ook onderling tussen accountants. We moeten de boel bij elkaar houden, ook voor jonge mensen die voor ons vak willen kiezen. Een tegengeld is goed, maar we moeten het wel met elkaar doen. Ik vind dat we daarin allemaal een verantwoordelijkheid hebben."

Wat doet Ingrid Hems als zij niet werkt?

"Brabantse gezelligheid zit wel in mij. Ik houd van mijn familie en gezin, van het gezellig maken. Na corona was mijn hardloop- conditie helemaal weg, dat moet ik weer opbouwen. En mijn *guilty pleasures* zijn het verslin- den van zelfhelpboeken en alles over het Koninklijk Huis. Ik moet me soms inhouden om geen abonnement op *Vorsten* te nemen. Het is een tegenhanger voor mijn werk, niet altijd met serieuze dingen bezig zijn." ←

CV

Ingrid Hems AA (1976) is directeur Financiën en bedrijfsvoering bij sociaal ontwikkelbedrijf Ergon in Eindhoven. Zij heeft sinds eind 2018 zitting in het bestuur van de leden- groep Accountants in Business en is sinds 27 mei 2020 voorzitter van die ledengroep. Sinds juli 2020 is zij namens AiB lid van het bestuur van de NBA en sinds juni 2022 tevens plaatsvervangend voorzitter. Daarnaast vervult zij een rol als lid van de raad van commissarissen en voorzitter auditcom- missie bij Woonkwartier. Ingrid begon haar loopbaan als accoun- tant bij PwC en werkte vervolgens onder meer in diverse rollen bij de Gemeente Eindhoven.

Onbekend maakt onbemind

NOCLAR is bedoeld als baken voor de accountant die bij een klant of de eigen organisatie ziet dat regelgeving niet wordt nageleefd. Een regeling die man en paard noemt en waarin de fundamentele beginselen van de VGBA worden uitgewerkt. Door de NBA uitgebreid met stappenplannen die aangeven wat accountants in zo'n situatie moeten doen. Toch is NOCLAR nog niet het succes dat je op basis daarvan zou verwachten. "Bij NOCLAR denken accountants: nog meer compliance."

TEKST **PETER STEEMAN** BEELD **MICHEL TER WOLBEEK**

De Nadere Voorschriften NOCLAR (*Non-Compliance with Laws and Regulations*), die in 2019 werd geïntroduceerd, is een doorvertaling van een internationale standaard. In 2016 werd NOCLAR gepresenteerd door de IESBA (*International Ethical Standards Board for Accountants*). De reden voor de implementatie was het explicieter aandacht geven aan de verantwoordelijkheid van de accountant bij mogelijke overtreding van wet- en regelgeving.

De NV NOCLAR helpt de accountant een positie en rol te bepalen wanneer deze fraude, corruptie of onrechtmatig handelen tegenkomt. Maar de helpdesk van de NBA en de hoofden vaktechniek ontvangen signalen dat accountants het soms lastig vinden om NOCLAR in de praktijk toe te passen.

Gonny Linde

‘In NOCLAR staat heel precies wat wel en niet je domein is.’

Huiverig

“NOCLAR is duidelijk, maar we lezen de regels niet goed genoeg”, stelt zelfstandig accountant voor mkb-bedrijven Carel Verdiesen. Hij geeft cursussen over NOCLAR en Wwft in de samenstelpraktijk. “De regelgeving omvat zeventien artikelen, in totaal niet meer dan vier A4-tjes. Dan heb je ook nog een stappenplan dat wordt uitgelegd aan de hand van een animatiefilm. Voor hoogopgeleide professionals zou NOCLAR geen geheimen hoeven hebben. Wat niet helpt, is dat de discussie rond NOCLAR vanaf het begin negatief was. Als er een opiniestuk op Accountant.nl verschijnt, zet dat direct de toon. Als ik de casuïstiek aan cursisten beschrijf, voelen de eerste vier stappen vertrouwd. Inzicht krijgen, bespreken, aandringen op maatregelen, beoordelen. Dat doe je als accountant eigenlijk al automatisch.

‘Bij de controle van de jaarcijfers is het niet lastig om je rol te pakken, maar waar trek je daarbuiten de grens?’

Stap vijf lijkt nieuw: zelf maatregelen nemen. Je moet een eigen afweging maken of je een actie onderneemt. In geval van belastingfraude moet je nadenken of je dat meldt bij de Belastingdienst. Daar wordt zeker in het begin huiverig op gereageerd door cursisten. We zijn toch geen boa? Je neemt afscheid van een klant, doet een melding bij de FIU. Is dat niet voldoende? Nee, onze maatschappelijke rol vereist dat we die afweging maken. Ik zie wel dat de bewustwording toeneemt. Opvallend is dat jongeren daarin vooroplopen. Voor zoiets als belastingfraude hebben net afgestudeerden zero tolerance. Jongere accountants vinden NOCLAR in dat opzicht heel vanzelfsprekend.”

Waar cursisten in discussies reflecteren op de impact die NOCLAR heeft en er mee aan de slag gaan, is er ook een groep accountants die van een grotere afstand naar NOCLAR kijkt en er zich nog niet goed raad mee weet, zo lijkt het. “Bij NOCLAR denken accountants: nog meer compliance”, aldus Gonny Linde, voorzitter van de subcommissie Ethiek van het Adviescollege voor beroepsreglementering (ACB) van de NBA. “Het voelt alsof ons nog meer regels wordt opgelegd, maar dat is niet waarover dit gaat. Het geeft de kaders aan waarbinnen je als accountant invloed hebt.

AntonDieleman

Bij de controle van de jaarcijfers is het niet lastig om je rol te pakken, maar waar trek je daarbuiten de grens? Wat doe je als je iets hoort bij de koffieautomaat? Moet je daar iets mee? Aan de hand van het stappenplan kan je vaststellen of dat het geval is. Klopt het wat ik heb gehoord? Kan ik het verifiëren? NOCLAR geeft de richting aan. Het schept duidelijkheid voor openbare accountants maar ook voor intern accountants of accountants in business.”

Linde gebruikt NOCLAR zelf ook. “Als intern accountant doe ik veel audits. Ben ik daar iets tegen gekomen waarmee ik wat moet? Als je denkt dat iets niet klopt, moet je het onderzoeken. Dat hoeft je niet alleen te doen. Als accountant in business kun je je bevindingen bijvoorbeeld aankaarten bij de externe accountant. Het belangrijkste is dat je niet wegstapt.” →

NV NOCLAR GOED GELAND?

Na goedkeuring door het NBA-bestuur en de minister van Financiën is de NV NOCLAR op 1 januari 2019 in werking getreden.

De Nederlandse NOCLAR-regelgeving is een doorvertaling van de medio 2016 door IFAC vastgestelde IESBA *Non-compliance with law and regulations* (NOCLAR). Door het IFAC-lidmaatschap verplicht de NBA zich om deze internationale standaard te implementeren in Nederland. De Subcommissie Ethiek van het ACB wil in 2022 onderzoeken of de NV NOCLAR goed is geland bij de leden, als toepasbaar wordt ervaren en juist is ingericht. Daarvoor is een projectplan opgesteld. Meer informatie over NOCLAR en dat projectplan is te vinden via nba.nl/wet-en-regelgeving/noclar/.

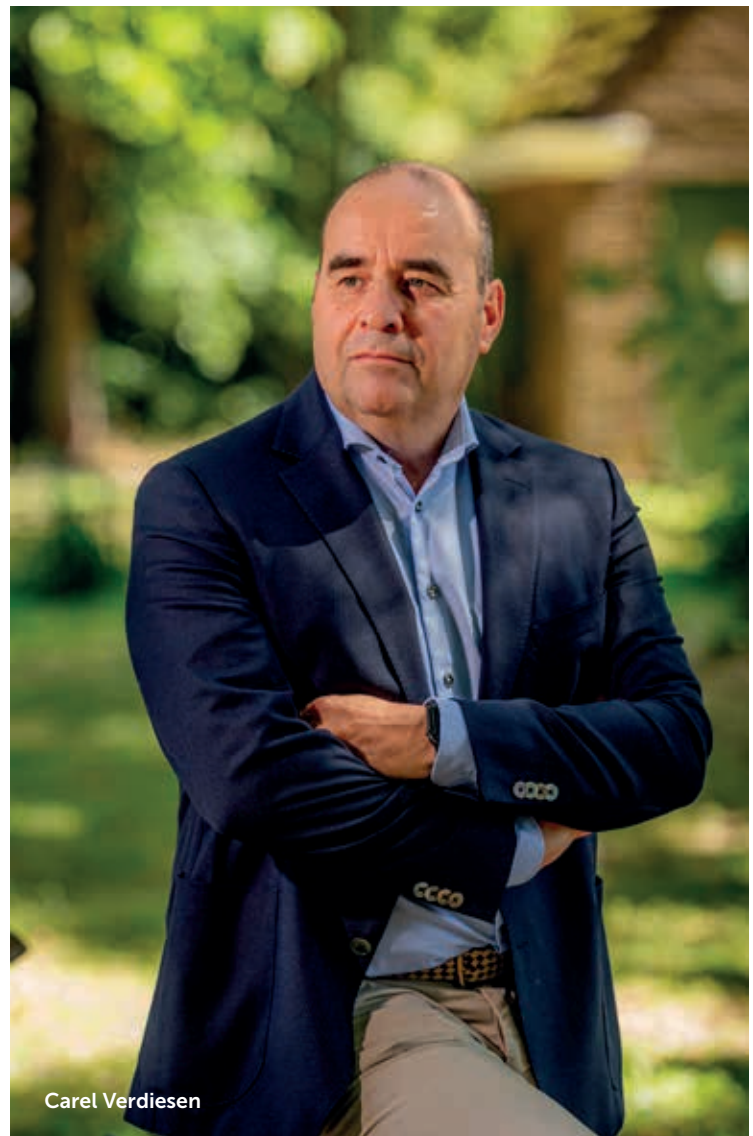
Bijsluiter

“Accountants worden niet opgeroepen om als een detective door een organisatie te speuren met NOCLAR in de hand”, benadrukt Anton Dieleman, voorzitter van het ACB. “Het gaat om zaken die op je pad komen. Als je bijvoorbeeld vaststelt dat een klant schuift met de btw-betalingen, treed je op als accountant. Dat is niets nieuws. Het staat nu duidelijker op ons netvlies wat onze verantwoordelijkheid is. We hadden al de VGBA, maar die is heel *principles-based*. Het nadeel van conceptuele regelgeving is dat mensen dat heel verschillend interpreteren. NOCLAR haalt de wollligheid er af. Dat is niet alleen goed voor de accountant, het maakt onze rol voor de buitenwereld ook duidelijker. Het publiek verwacht dat als je ergens met je neus bovenop staat, je dan ook handelt. Het onderzoek - Wat gebeurt hier? - zit al in het DNA van de accountant. Je kunt NOCLAR als een bijsluiter bij dat DNA beschouwen.”

Als NOCLAR man en paard benoemt, komt het aan op de definities. Wie het aangaat, is duidelijk: Iedere accountant die een professionele dienst uitvoert voor de eigen organisatie of een cliënt. Maar in welke situatie heb je NOCLAR nodig? In artikel 2 van NOCLAR wordt het als volgt geformuleerd: Zodra je een vermoeden hebt van niet-naleving van wet- en regelgeving, die van invloed is op de vaststelling van bedragen in financiële overzichten en toelichtingen die van materieel belang zijn of die gevolgen hebben voor de operationele aspecten en de mogelijkheid om de activiteiten voort te zetten.

Trigger

Artikel 2 geeft veel houvast, vindt Arnout van Kempen, zelfstandig compliance officer. “Daar staat heel specifiek wanneer je als accountant een rol hebt. Wanneer iets een impact heeft op de operationele aspecten van de organisatie. Door die concrete duiding verschilt het van de VGBA. Die stelt bijvoorbeeld dat je niet in verband mag worden gebracht met een organisatie die niet integer handelt, maar wanneer is daarvan sprake? Niet integer handelen is een

Carel Verdiesen

‘Het kan aan de orde zijn, maar van een meldplicht is alleen sprake bij heel uitzonderlijke situaties.’

ruim begrip. Als een klant te hard rijdt, moet je daar dan iets tegen doen? In NOCLAR staat heel precies wat wel en niet je domein is. Als een klant bijvoorbeeld gesprekken voert met concurrenten over prijsafspraken, kan dit een boete opleveren die van materieel belang is. Net als voor een overtreding van de AVG. Ook een boete bij een datalek is immers materieel. Te hard rijden geeft geen boete die van

materieel belang is voor de onderneming. In dat opzicht is NOCLAR heel nuttig. Het geeft een duidelijk richtsnoer. Van belang is dat je eerst alle feiten op een rij hebt. Gaat dit de klant of de eigen organisatie schaden? Veel accountants hebben het gevoel dat ze ethische afwegingen moeten maken voor de klant. Mag een ondernemer bijvoorbeeld een beroep doen op de NOW? In het beantwoorden van die vraag zit veel ruimte om te manoeuvreren. NOCLAR bevindt zich aan de andere kant van het spectrum. Die geeft aan tot waar je verantwoordelijkheid gaat.”

Ondanks de duidelijke trigger die in NOCLAR is ingebouwd blijft er een grijs gebied, merkt Verdiesen in de discussies die tijdens cursussen oplaaien. “Een deelnemer vertelde bijvoorbeeld over een klant die zijn jaarrekening niet wil

deponeren uit privacyoverwegingen. Dat is in principe geen valide argument. Je moet als accountant daarom aandringen op maatregelen. Tegelijkertijd zijn de gevolgen waarschijnlijk beperkt. De boete is niet hoog. En in dit geval had de accountant begrip voor het standpunt van de klant. Moet hij NOCLAR wel of niet toepassen? Daarover verschillen de meningen. Het leverde een interessante discussie op. Het geeft aan dat - ook al zijn de stappen duidelijk - je nog steeds wegingsmomenten houdt die je met vakgenoten kunt bespreken.”

Hangijzer

Het is misschien wel het heetste hangijzer waarmee NOCLAR in verband wordt gebracht. De gedachte dat er sprake is van een meldplicht als niet-naleving van wet- en regelgeving wordt geconstateerd. Een foutieve aanname”, noemt Dieleman de gedachte dat NOCLAR automatisch leidt tot een externe meldplicht. “Het kan aan de orde zijn,

‘Voor hoogopgeleide professionals zou NOCLAR geen geheimen hoeven hebben.’

maar van een meldplicht is alleen sprake bij heel uitzonderlijke situaties. Een accountant ziet bijvoorbeeld dat het eigen bedrijf of een klant gif loost. Het moet echt gaan om een situatie waar grote maatschappelijke schade dreigt. Daarmee zullen de meeste accountants niet snel hebben te maken. In alle andere situaties bestaat er op grond van NOCLAR niet gauw een meldplicht voor de accountant.”

Linde vult aan: “Alleen als je ziet dat een klant of de eigen organisatie niets doet met de maatregelen die je voorstelt, kan een melding door de accountant aan een bevoegde instantie een optie zijn, maar het hoeft niet. De accountant doet dit in het algemeen belang.”

Het nadenken over de eigen actie - Meld ik wel of niet of neem ik een andere maatregel? - is een belangrijk onderdeel van de rol die je als accountant vervult, vindt Verdiesen. “Sommige accountants zijn bang dat ze van *trusted advisor* in een opsporingsambtenaar veranderen. ‘Dus nu gaan we alles melden?’, vragen ze dan. Nee, je gaat nadenken of je zelf actie onderneemt. Ook dat hoort bij je positie als accountant. NOCLAR maakt je bewust van je poortwachtersrol. Het is niet iets wat moet, maar juist iets waarop je trots mag zijn. Pak die rol met verve, zou ik zeggen.” ←

Arnout van Kempen

ERICK BOS EN CLEMENT JONGEJAN VAN
WOLTERS KLUWER TAX & ACCOUNTING

"VAN WORKSPACE TOT DASHBOARDS; WE DELEN IN EUROPA NOG VAKER ONZE KENNIS"

Erick Bos werd productdirecteur Europa bij Wolters Kluwer Tax & Accounting, terwijl Clement Jongejan zijn vorige functie als hoofd productmanagement & productportfolio op zich nam. Het tekent de ontwikkeling bij het bedrijf waar verschillende landen van elkaar leren en samenwerken om producten in een specifiek land beter te maken of sneller naar de markt te brengen. Ook in Nederland plukken accountants daar de vruchten van.

"Met driehonderd producten in negen landen in Europa, kunnen we van elkaar leren, maar ook op Europees niveau diepte-investeringen doen in softwareontwikkeling", zegt Bos vanuit zijn nieuwe functie. "Als in Italië softwareontwikkelaars bezig zijn met e-facturatie, kunnen we daar in Nederland ook ons voordeel mee doen. De Italianen zijn ver in e-facturatie omdat het daar verplicht is. Met cloudadoptie zijn we in Nederland juist heel ver en van onze kennis daarover kunnen andere landen weer leren."

Om die samenwerking te bevorderen, is Bos productdirecteur Tax & Accounting Europa geworden. "We zien ook dat sommige, maar niet alle, vraagstukken voor accountants en belastingadviseurs in Europa soortgelijk zijn. Denk aan de vraag van hun cliënten naar ESG-informatie, het meten en vastleggen van de CO₂-uitstoot of voldoen aan Europese wet- en

regelgeving. Denk ook aan robotic accounting, reporting en dashboards voor ondernemers waarop ze digitaal kunnen zien hoe ze ervoor staan. De hamvraag is: hoe kunnen en gaan we de geleerde lessen of producten gebruiken in andere landen?"

ZIJN ACCOUNTANTS ER KLAAR VOOR?

Jongejan nam de functie als hoofd productmanagement in Nederland van Bos over. Hij heeft een achtergrond in soortgelijke functies bij IBFD, Elsevier en Reed Business Information. Jongejan: "Het initiatief ligt in de landen, dus ook in Nederland. Wanneer wij aangeven klaar te zijn voor introductie van de kennis of een product uit een ander land kijken we samen naar de mogelijkheden. Daarbij geldt als het belangrijkste criterium of onze klant in Nederland, de accountant of de belastingadviseur, meer

waarde kan creëren door het gebruik van een oplossing." Eén van de belangrijkste innovaties voor de toekomst is een workspace waar niet alleen Twinfield Boekhouden op zit, maar ook andere softwareapplicaties van Wolters Kluwer Tax & Accounting. "Met die workspace kan een accountant makkelijk andere software van ons proberen en eventueel aan- of uitzetten. Daarbij kan de data in het ene pakket eenvoudiger worden uitgewisseld met een ander pakket. Je hoeft alleen maar de applicatie te veranderen, je blijft bij dezelfde client. Single sign on zoals dat heet. Zo hoeft je gegevens niet twee keer in te vullen. Die workspace gaan we steeds verder aanvullen, met Wolters Kluwer software zoals Twinfield Reporting, maar ook met software van partners. Twinfield reporting geeft de accountant eenvoudige overzichten waarmee zij kunnen visualiseren hoe hun cliënten ervoor staan.

Clement Jongejan

Erick Bos

Twinfield reporting is een mooi voorbeeld die uit ons Europese netwerk komt. De software is al zeer succesvol in gebruik bij veel accountantskantoren in Zweden, Noorwegen, Denemarken en Spanje."

DOORVERTALING PER LAND

Zo komen er steeds nieuwe oplossingen bij of krijgt software zoals Twinfield verbeteringen die passen bij de specifieke situatie van ons land. Bos: "Vanuit Europa zullen we steeds meer nieuwe oplossingen zien opkomen, met een doorvertaling specifiek voor accountants in Nederland, maar ook voor België. Allemaal in een workspace, zodat je er als accountant makkelijk bij kunt." Jongejan: "Andersom houd ik in Nederland de oren en ogen open. Niet alleen om interessante ontwikkelingen uit Europa mee te nemen, maar ook om te kijken wat collega's vanuit Nederland in

Europa kunnen gebruiken. Daarom werken Erick en ik nauw samen. We kennen bijvoorbeeld de practice management-oplossing Alure waarmee je het onderhanden werk van de accountantsorganisatie inzichtelijk hebt en kunt plannen. Dat kan ook voor andere landen een uitkomst zijn." Bos: "Het wiel hoeft niet per land uitgevonden te worden. Dat betekent niet dat we een grote Europese organisatie optuigen, maar juist wel dat ik verschillende specialisten in de landen aan elkaar koppel."

BIJEENKOMSTEN MOVE ON!

Ook Twinfield's nieuwe bankenmodule komt ter sprake, evenals de eerste bankkoppeling nieuwe stijl voor en met Rabobank. Jongejan is blij met deze ontwikkelingen: "De nieuwe bankenmodule haalt opnieuw veel handmatig werk bij de accountant weg en de nieuwe koppeling met Rabobank bewijst

hoe je een bestaand product kunt verbeteren." Bos vult aan: "Die bankkoppelingen zijn gemeengoed in Nederland, maar die technologie is ook bruikbaar in bijvoorbeeld Duitsland, waar ze alleen al zo'n duizend banken hebben. Daar kun je bijvoorbeeld een PSD2-koppeling goed gebruiken. Dat past binnen de geautomatiseerde input die we nastreven." Wie wil weten welke ontwikkelingen, van workspace tot aan dashboarding, op hem of haar afkomen, doet er goed aan de diverse bijeenkomsten die Wolters Kluwer Tax & Accounting houdt in het najaar onder de noemer Move On! te volgen. Jongejan: "We kunnen versnellen in het aanbieden van goede oplossingen door de krachten te bundelen. Daar profiteert de accountant in Nederland rechtstreeks van. We leggen dat graag dan uit."

‘Jammer dat het
zo complex is om
als accountant
in business de
RA-titel te behalen.’

IN BEELD

Portret van een opmerkelijke accountant

TEKST HENK VLAMING BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Philippe Niewerth

Als getalenteerde jongen probeerde Philippe Niewerth door te breken als profatleet. Dat lukte in Nederland, maar voor internationaal topniveau miste hij het solisme en de mentale hardheid. Rond zijn twintigste daagde het besef dat hij een vak moest leren. "Ik had sportmarketing gestudeerd aan de Johan Cruijff University, maar de tastbaarheid en meetbaarheid van economische vakken vond ik interessanter dan het ongrijpbare van de marketing."

Toen een vriend hem meenam naar PwC had hij zijn nieuwe roeping te pakken. "In teamverband cijfers analyseren en vertalen in een verhaal voor klanten, die dag koos ik voor de accountancy." Zijn opleiding voor registeraccountant volgde hij bij de controlepraktijk van PwC. Tot hij zijn droombaan ontdekte: accountant in de sportmarketing van Nike, waar hij de marketingkosten van sponsorcontracten op juistheid moest controleren. "Alles uit de sport,

mijn passie voor het merk en mijn plezier in de accountancy kwamen hier samen. Ik kon de kans niet laten lopen."

Dat maakte de weg naar de RA-titel wel gecompliceerd. Bij Nike deed hij geen controlewerk, wat hij wel nodig had voor zijn opleiding. "Maar ik had nog controle-uren van PwC. Daarnaast kon ik systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden bij Nike vertalen in controle-uren. Jammer dat het zo complex is om als accountant in business de RA-titel te behalen. De opleiding zou hiervoor meer ruimte moeten bieden. Wil je als accountant in business waarde toevoegen, dan zijn er volop kansen. Maar je moet ze tijdig zien en actie ondernemen. Timing en beschikbaarheid, die maken dat jij als accountant in business je dromen waarmaakt." ←

**Lees het interview met
Philippe Niewerth op
Accountant.nl.**

Voorspel de financiële toekomst van je klant

Komt er een recessie? En hoe bereid je je daarop voor? Financiële controle is een must bij economische krimp.

Door de hoge inflatie is de kapitaalmarktrente flink gestegen. Dat heeft gevolgen voor de rentelasten van het bedrijfsleven. Maar wellicht biedt het juist ook kansen in het segment van je klant en moet deze juist nu investeren.

Elke ondernemer wil gezond blijven en natuurlijk ook het liefst winst maken. Continu de vinger aan de (financiële) pols houden. Daarom maak je geregeld managementrapportages en tussentijdse prestatiecijfers.

Om ook in de toekomst te kunnen kijken wil je voor je klant inschatten wat er staat te gebeuren. Daarvoor is het maken van prognoses en liquiditeitsbegrotingen een must.

Niet vertrouwen op een glazen bol

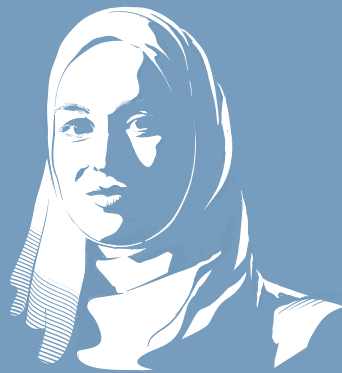
Prognoses zijn de basis voor het geven van onderscheidend advies over eventuele investeringen en beslissingen voor de toekomst.

Je maakt ze eenvoudig met een professionele rapportagetool, zoals Speedbooks®.

En onze 3-jaars prognose-rapportage bevat ook balans- en liquiditeitsprognoses! Rapportages die zowel in cijfers als grafisch weergegeven worden in het online financieel dashboard. Real time, 24/7 en wereldwijd!

Gratis liquiditeitsprognose maken?

Scan de QR-code of bel ons! **0513 820 130**

WENDY GROOT

Het identiteitsdenken

Voor een Harvard-onderzoek werd een groep vrouwen met een Aziatische achtergrond gevraagd een wiskunde-toets te doen. De vrouwen waren succesvolle wiskundestudenten aan Harvard, dus enige kennis zullen ze zeker hebben gehad. Maar daar was het Margaret Shih en haar collega's niet om te doen, het ging om de invloed van hun identiteit op hun prestaties.

De vrouwen maakten allen dezelfde toets, maar kregen eerst één van drie vragenlijsten. De eerste vragenlijst haalde de Aziatische afkomst naar boven, de tweede hun vrouw-zijn en de derde ging over koetjes en kalfjes - dat was de controlegroep.

Het zal je verbazen, maar deze drie groepen scoorden significant verschillend op de test. De Aziatische groep scoorde beter dan de controlegroep en de vrouwelijke groep scoorde juist slechter. De onderzoekers verklaarden deze verschillen met de sociale identiteits-theorie - we hebben verschillende

identiteiten en afhankelijk van de context kan zo'n identiteit worden opgeroepen. Maar deze identiteiten gaan samen met verwachtingen. Zo ook in het geval van de wiskundestudenten. De algemene verwachting is dat Aziatische mensen briljant zijn in wiskunde, vrouwen niet zozeer. De verwachtingen over onze vele identiteiten hebben dus invloed op onze prestaties.

Zelf werd ik tijdens een training geattendeerd op mijn eigen geïnternaliseerde stereotype. Tijdens de training gaf ik een presentatie en deed erg mijn best om autoriteit uit te stralen. Je kent het wel - de *power stance*, serieus kijken en een lage stem. Toen ik de tip kreeg om de presentatie zittend te geven, merkte ik dat ik het niet kon - hoe zou ik in hemelsnaam geloofwaardig overkomen? Nu heb ik nog wel eens ervaren dat ik niet zo hoog werd ingeschat en blijkbaar was ik daarop onbewust aan het voorsorteren.

Als een identiteit ons presteren zo beïnvloed, moeten we het er dan nog wel over hebben? Dat lijkt niet te passen in een tijdperk waar we juist actief en zichtbaar bezig zijn met onze identiteit. Denk maar aan de vrouwelijk leiderschapstrainingen, de multiculturele netwerken en de LGBTQI+ bijeenkomsten. We moeten juist trots zijn op onze identiteit, lijkt het credo te zijn.

Alhoewel ik denk dat een zekere trots belangrijk is, moeten we eventuele negatieve effecten van onze identiteiten niet over het hoofd zien. En gelukkig zijn er verschillende onderzoeken die ons wat opties geven. Allereerst is het goed om je bewust te zijn van de mogelijke impact van jouw identiteit op je presteren (gelukkig lees je deze column en ben je nu op de hoogte). Vervolgens helpt het om rolmodellen te hebben waarin je jezelf herkent. Mocht je die nu niet hebben, word dan zelf dat rolmodel en zoek voor jezelf een mentor die je steunt. Vervolgens is het ook geruststellend om te leren dat intelligentie geen statisch gegeven is. Dat is niet onlosmakelijk verbonden aan jouw afkomst, geaardheid of sociale klasse. De welbekende *growth mindset* van Carol Dweck en haar collega's gaat ervan uit dat jij je verder kunt ontwikkelen.

Zelf laat ik die *power stance* maar eens achterwege bij de volgende presentatie; eens kijken hoe dat werkt. ←

Wendy Groot RA is manager bij PwC National Office in Amsterdam, bestuurslid van de faculty Ethiek, Cultuur en Gedrag van de NBA en PhD-kandidaat bij de Vrije Universiteit Amsterdam.

Zeven jaar FAR: van zaaien naar oogsten

In oktober 2015 werd de Foundation for Auditing Research opgericht, inmiddels alom bekend als 'de FAR'. Een autonoom onderzoeksinstituut, dat het publiek debat over de kwaliteit van de accountantscontrole informeert via wetenschappelijk onderzoek. Na zeven jaren zaaien, is nu de oogsttijd aangebroken. Een mooi moment om met FAR-bestuurders Henriëtte Prast, Olof Bik en Jan Bouwens terug te blikken, de status quo te duiden en vooral ook vooruit te kijken.

TEKST LUC QUADACKERS BEELD SANDER FOEDERER

Volgens Henriëtte Prast was het tien jaar geleden in Nederland slecht gesteld met het publieke vertrouwen in de accountant. "Dat kwam voor een belangrijk deel door een aanhoudende reeks incidenten en door herhaalde negatieve bevindingen van de AFM. De NBA stelde daarom de Werkgroep toekomst accountantsberoep in, om te bestuderen hoe het vertrouwen in de accountant kon worden hersteld. Dat leidde in 2014 tot het rapport *In het publiek belang*. Een van de aanbevelingen in het rapport was de oprichting van een onafhankelijk onderzoeksinstituut dat zorgdraagt voor hoogstaand wetenschappelijk onderzoek naar manieren om de kwaliteit van de accountantscontrole te verbeteren. Dat werd de *Foundation for Auditing Research*."

FAR is ontstaan op het moment dat het moest, aldus Jan Bouwens. "Er was veel discussie over accountants en hun maatschappelijke bijdrage. De vraag was echter al langere tijd wat we nu echt weten over accountantscontroles in

'De vraag was al langere tijd wat we nu echt weten over accountantscontroles in Nederland.'

Nederland. Het bestaande onderzoek was kwalitatief wel in orde, maar het ging vooral over de buitenkant van de accountantsorganisaties. Men keek eigenlijk niet naar de precieze uitvoering van een controle. Daarvoor moet je op de schouder van de accountant gaan zitten. Dat kan via de FAR. Een van de eerste doelen die FAR stelde was zoveel mogelijk vakgroepen zo ver krijgen om te investeren in onderzoek naar accountantscontrole. Dat gebeurt nu door het gedeeltelijk bekostigen van PhD-plekken. De professie betaalt vijftig procent en de andere helft wordt door de universiteiten zelf betaald. Dat is een fantastisch resultaat."

Henriëtte Prast

Volgens Olof Bik is FAR in feite “een groot sociaal experiment” om wetenschap en praktijk dichterbij elkaar te brengen. “We zijn vrijwel bij nul begonnen in 2015. Praktijk en wetenschap waren toen nog twee werelden die weinig met elkaar communiceerden. Sommigen dachten daarom dat het FAR-initiatief gedoemd was om te mislukken. De praktijk wil namelijk liefst morgen een antwoord op de vragen van vandaag en dat kan de wetenschap niet bieden.

FAR-CONFERENTIE 2022: ‘INSIDE OUT AND OUTSIDE IN’

Op 20 en 21 juni 2022 vond op Nyenrode de vijfde fysieke conferentie van de FAR plaats. Thema van het congres: Inside out and outside in.

De meerderheid van de ruim honderd deelnemers bestond uit praktiserende accountants (45 procent); 33 procent van de aanwezigen was academicus, dertien procent toezichthouder. Tijdens het congres ging het over de samenwerking tussen wetenschap en praktijk, over diverse achtergronden in de controleteams, het complexer worden van de audit, de rol van cultuur en het waarderen van het professionele oordeel van accountants. Het congres telde twee *keynote speeches*, twee discussiesessies en vijf presentaties van FAR-onderzoek. Een uitgebreid verslag is te lezen op accountant.nl.

Wetenschappers hebben veel tijd en data nodig om antwoorden te geven. We hebben via de FAR inmiddels voor elkaar gekregen dat wetenschap en praktijk stelselmatig met elkaar in gesprek zijn. Dat is op deze schaal en op deze wijze nergens anders ter wereld zo. Het betekent ook dat toponderzoekers uit de hele wereld graag met FAR samenwerken.”

‘Het zal een haat-liefde-verhouding blijven, omdat wetenschap nu eenmaal veel tijd kost en academisch onderzoek lastig te doorgronden is.’

Welk pad is bewandeld tot op heden?

Henriëtte: “De opzet van FAR is uniek. Ik merkte dat wetenschappers uit andere landen met bewondering naar ons kijken. De FAR geeft geld aan onderzoekers om mensen aan te trekken en onderzoek te doen. En misschien nog belangrijker: FAR ontsluit data van accountantskantoren voor onderzoek. Dat zijn vaak vertrouwelijke data, die je op geen enkele andere manier naar boven zou kunnen krijgen. Dankzij die data boeken we vooruitgang met onderzoek en kunnen we dingen doen die eerder niet mogelijk waren. Voordat data van accountantskantoren aan onderzoekers kunnen worden gegeven, moet uiteraard worden gewaarborgd dat die data niet op straat komen te liggen. Het heeft zeker anderhalf jaar gekost voordat we dat op een betrouwbare, veilige manier konden doen. Dat was een lange, maar noodzakelijke aanloopperiode.”

Jan: “De kantoren moeten zich comfortabel voelen bij het delen van data. In potentie kan op basis van de data een oordeel worden geveld over de controlekwaliteit van kantoren. Daarvoor is dus noodzakelijk dat niet herleidbaar is op welke kantoren en gecontroleerde ondernemingen de data betrekking hebben. Dat is voor onderzoekers ook helemaal niet interessant. Onderzoekers willen wetmatigheden onderzoeken. Eigenlijk zijn we nu pas echt zo ver dat we ook dossierdata kunnen verzorgen voor de onderzoeksgroepen. We hebben eerder wel andere data kunnen verzorgen, bijvoorbeeld aan de hand van vragenlijsten en experimenten.” →

Olof: "Het viel ons op dat onderzoekers veronderstellen dat de data die zij nodig hebben gestructureerd beschikbaar zijn bij de accountantsfirma's. Dat was vaak niet zo en dat is nu misschien nog steeds niet overal zo. De manier van meten en de vastlegging verschillen per firma. In het begin moesten nog overal dossiers worden geraadpleegd, om bijvoorbeeld lijsten met ongecorrigeerde verschillen te ontsluiten. Sommige firma's kunnen dat nu zo digitaal uit het systeem halen. Een bijdrage van FAR is dat de firma's hun managementinformatiesystemen op dit gebied hebben kunnen verbeteren, zelfs zodanig dat sommige firma's nu tot wel negentig procent van gewenste onderzoeksdata met één druk op de knop kunnen ontsluiten."

Wat zijn de onderzoeksopbrengsten tot nu toe?

Jan: "Uiteraard willen de partijen inmiddels weleens zien wat we kunnen met al dat onderzoek. FAR is immers opgericht om kennis te creëren en te delen. Daarmee zijn we nu volop bezig, via allerlei kanalen. We organiseren masterclasses. We hebben een jaarlijkse internationale

OVER FAR

De Foundation for Auditing Research faciliteert sinds 2015 onderzoek naar factoren die bepalend zijn voor de kwaliteit van accountantscontroles.

De FAR zet onderzoeksvragen uit en nodigt (internationale) onderzoeksgroepen uit onderzoeken uit te voeren. De FAR coördineert dataverzameling bij de negen grootste accountantskantoren in Nederland en stelt deze data ter beschikking aan de onderzoeksgroepen. Meer informatie is beschikbaar via foundationforauditingresearch.org.

conferentie waarin het FAR-onderzoek wordt gepresenteerd. We organiseren in 2023 een diner pensant in het Haagse Mauritshuis, waarvoor onder anderen politici worden uitgenodigd om op basis van onderzoeksresultaten mee te denken over controlekwaliteit en de maatschappelijke rol van de accountant. FAR financiert ook voor de helft het hoogleraarschap van Jere Francis in Maastricht. En we bekijken regelmatig relevant onderzoek van buiten de FAR en schetsen wat de praktijk mogelijk kan doen met dat onderzoek. Het delen van kennis met de professie vinden wij dus essentieel, net als het verzamelen van nieuwe data."

Olof: "Inmiddels lopen ongeveer 25 onderzoeksprojecten. Sinds de afgelopen twee jaar komt de onderzoeksproductie duidelijk op gang. De eerste literatuurreviews en papers zijn verschenen. We hebben de eerste experimentele onderzoeksuitkomsten en survey-uitkomsten gezien. En nu volgen ook de eerste projecten die onderzoek doen met de data uit de systemen en dossiers van de firma's die complex te ontsluiten waren. Dat is echt een mijlpaal. We blijven investeren in de onderzoeksagenda en projecten, maar de nadruk ligt nu meer dan voorheen op onderzoeksproductie en kennisdeling. Het congres van vorig jaar was het eerste congres dat vrijwel volledig bestond uit presentaties met eigen FAR-onderzoek. En dat was ook bij de FAR-conferentie van afgelopen juni weer het geval. at is heel fraai."

‘Onderzoekers veronderstellen dat data die zij nodig hebben gestructureerd beschikbaar zijn bij de accountantsfirma's. Dat was vaak niet zo.’

Succesformule cloud uitgebreid!

We vinden dat je pas mag spreken van een totaalpakket als je het volledige werkproces van de accountant kunt faciliteren. Van practice management en klantacceptatie tot alle gereedschappen voor het samenstellen, beoordelen en controleren van een betrouwbare jaarrekening. Bij Caseware doen we dat in de Cloud!

- Vernieuwde app voor klantacceptatie
- Volledige samensteloplossing in de cloud
- Jaarrekening micro, klein én (vanaf nu ook) middelgroot
- Eerste controle app in de cloud

Ontdek jouw succesformule →

www.caseware.nl/oplossingen

DIRECTIE KAMER

VAN INTERIEURONTWERP
TOT REALISATIE

Molto bello!

Uw directiekamer in Italiaanse stijl

1 Ontwerp

Voor elk kantoor maken wij een ontwerp op maat. Met een 2D plattegrond en 3D impressie krijgt u bovendien een realistisch beeld van uw nieuwe kantoor.

2 Realisatie

Wij verzorgen de complete inrichting: van het meubilair tot de vloer en visuals op de wand of zelfs moswanden.

Contact:

- 076 - 520 00 20
- contact@woutmonseurs.nl
- www.woutmonseurs.nl
- Goeseelsstraat 37, 4817 MV, Breda

Henriëtte: 'Wetenschappelijk onderzoek vraagt om een lange adem. Tot nu was het voor FAR vooral een tijd van zaaien. Het is belangrijk om te zeggen dat het bij aanvang heel spannend was of de beste onderzoekers ter wereld zouden intekenen op onze projecten. Dat is boven verwachting goed verlopen. Nu kunnen we beginnen met oogsten. De eerste publicaties zijn afgerond en ingediend bij goede tijdschriften. Dat geeft een kwaliteitskeurmerk aan het onderzoek. De ultieme oogst is natuurlijk het verbeteren van de kwaliteit van de accountantscontrole. Dat moeten de kantoren zelf doen. Wij dragen daarvoor de bouwstenen aan.'

Hoe ziet de toekomst van FAR eruit?

Olof: "Ook op langere termijn blijft de doelstelling van FAR overeind: het doen van onderzoek naar controlekwaliteit. Ik hoop dat FAR dan nog, misschien zelfs meer dan nu, de place to be is voor geïnteresseerden in onderzoek naar de kwaliteit van accountantscontrole. Ik hoop ook dat de praktijk, de NBA, politiek en pers het

'We hebben via de FAR voor elkaar gekregen dat wetenschap en praktijk stelselmatig met elkaar in gesprek zijn.'

onderzoek dan nog beter weten te vinden. Het zal echter een haat-liefde-verhouding blijven, omdat wetenschap nu eenmaal veel tijd kost en academisch onderzoek lastig te doorgronden is. We hopen de kennis in de toekomst nog effectiever naar de praktijk te brengen. Ik hoop ook dat wetenschap en firma's elkaar straks beter weten te vinden, dat de *community* hechter wordt."

Jan: "Ik zie dat het - ondanks alle inspanningen - voor onderzoekers lastig blijft om te communiceren met de praktijk. We hopen dat we dat uiteindelijk aan de faculteiten kunnen overlaten, als het onderzoek volwassen is geworden. De vraag is echter of je niet toch een instituut wilt hebben, zoals de FAR, dat eigenlijk dat extra stootje geeft om de communicatie tussen praktijk en wetenschap op gang te houden. Ik vraag regelmatig aan onderzoekers of ze meer zouden willen spreken met mensen uit de praktijk, om te

weten te komen welk onderzoek praktisch relevant is. Daar zijn ze allemaal voorstander van. Dat betekent dat faculteiten nog niet goed weten hoe ze de communicatie op gang kunnen houden. Wat is er dan mooier dan een onafhankelijk instituut, dat precies dat als doel heeft? Ik ben van mening dat er voor FAR een goede toekomst ligt op het snijvlak van communicatie tussen academici en praktijkmensen."

Henriëtte: "Ik denk niet dat de FAR ooit klaar zal zijn. Ook na verbetering van de controlekwaliteit zal verdere verbetering mogelijk blijven, omdat de wereld verandert en daarmee de eisen die worden gesteld aan accountants en accountantskantoren. We zijn inmiddels een tweede vijfjaarsperiode ingegaan, waarbij we enerzijds de onderzoeksresultaten zullen gaan zien en anderzijds nieuw onderzoek gaan uitzetten, dat ook weer tot praktijk-aanbevelingen moet leiden. Ik voorzie zeker ook een toekomst voor daarna." ←

ACCOUNTANTS PETER EN PAKAMAS DOEN MEE AAN UITWISSELINGSPROGRAMMA AFM

"HET IS UNIEK DAT JE ERVARING OP KUNT DOEN BIJ DE AFM"

Hoe is het om te werken als accountant bij de Autoriteit Financiële Markten? Registeraccountants Peter van Ruiswijk en Pakamas Srichoke kunnen daar als geen ander het antwoord op geven. Beiden doen mee aan het uitwisselingsprogramma dat de AFM heeft met accountantsorganisaties. Ze raden het andere accountants dan ook zeker aan. "Als je de kans krijgt, zou ik deze zeker pakken."

De AFM heeft een uitwisselingsproject met de Big Four en sinds kort ook met de reguliere vergunninghouders om tot kwaliteitsverbetering van de wettelijke controles en tot wederzijds begrip te komen. Accountants die aan het uitwisselingsproject willen meedoen, kunnen zich intern opgeven voor deze ervaring. De accountantsorganisatie draagt vervolgens de accountant voor bij de AFM, waarna een sollicitatieproces volgt. Daarna draait hij of zij twee jaar mee op projecten in het toezicht op de accountancysector. Na twee jaar keert de accountant weer terug bij zijn of haar eigen accountantsorganisatie met een rugzak vol kennis en ervaring.

KWALITEIT VERBETEREN

Peter en Pakamas zijn beiden toezichthouder Kwaliteit Accountantscontrole en Verslaggeving.

Pakamas: "Het mooie is dat je op deze manier een bijdrage kan leveren aan het verbeteren van de accountantssector. Ik vind het bijzonder dat ik dat op deze impact-

volle manier kan doen." Peter is het daarmee eens. "Dit geeft een hoger doel in je werk. Daarbij komt dat je de kennis die je bij de AFM hebt opgedaan weer terugbrengt je organisatie in. Daar profiteert ook de accountantsorganisatie van."

Pakamas werkte zeven jaar bij PwC. Ze is begonnen als scriptie stagiair en werkte ze zich op tot manager. "Ik vind werk in assurance leuk om te doen. Het is heel divers, met verschillende teams en klanten. Er komt veel projectmanagement bij kijken en tegelijkertijd is het ook nog eens vakinhoudelijk. Ik kwam in contact met een oud-collega die ook in het uitwisselingstraject had gezeten en die was zeer enthousiast. Het leek mij een mooie mogelijkheid om een nieuwe ervaring op te doen. Ik vond het ook een goede manier om zo mijn impact op de maatschappij te vergroten."

TOEZICHT OP OOB-KANTOREN

Sinds 1 februari 2022 is ze aan de slag bij de AFM. "We voeren het toezicht uit op de zes OOB-

accountantsorganisaties. Buitengewoon interessant was dat ik in het afgelopen half jaar betrokken ben geweest bij een gezamenlijke inspectie met de toezichthouder uit de Verenigde Staten. Dan kun je zien hoe zij te werk gaan en wat de dynamiek is met de accountantsorganisaties." Peter startte op 1 september 2020, tijdens de coronacrisis. "Ik werkte veertien jaar bij EY voordat ik met het uitwisselingsprogramma ging meedoen. Ik vond het daarvoor wel interessant wat de AFM deed, maar ik zag het niet voor me om er te gaan werken. Mijn beeld kwam vooral voort uit de rapporten van de AFM die breeduit in de pers kwamen. Mijn beeld was daarom zwart-wit. Totdat drie AFM'ers tijdens een informatieavond meer vertelden over de uitwisseling. Zij waren heel enthousiast. Toen ben ik het gesprek aangegaan bij de AFM en toen werd ik alleen nog maar enthousiaster."

Vanwege de coronacrisis heeft Peter een jaar aan zijn tweejarig programma toegevoegd. "In dat

Peter van Ruiswijk en Pakamas Srichoke

eerste coronajaar werkte ik voor-
namelijk vanuit huis en waren
collega's toch meer op afstand. Nu
zijn collega's veel meer dichtbij en
dat wilde ik ook meemaken. Om zo
de ervaring af te maken." Pakamas
en Peter kregen een introductie-
programma waarin ze meer leer-
den over de AFM en kennis maakte
met de basisprincipes van het toe-
zicht houden. Ook leerde Peter bij
over data-analyse omdat dat een
belangrijkere rol gaat spelen bij het
risico gebaseerde toezicht van de
AFM. "Superinteressant", consta-
teert Peter. Pakamas reageert: "Je
mag mede met het team het toe-
zicht van de toekomst verder
vormgeven. We bepalen dan ook
mede de langetermijnstrategie van
het accountantstoezicht."

KIJKJES IN DE KEUKENS

De twee houden natuurlijk geen
toezicht op hun eigen kantoren,
maar krijgen wel kijkjes in de keuken

bij andere accountantsorganisaties.
Pakamas: "Bij de AFM doe je een
stapje terug om met een helikopter-
view te kijken naar de ontwikke-
lingen, trends en risico's in de
sector. Vervolgens zoom je in op
een accountantsorganisatie speci-
fiek. Je kan je bezighouden met
een thema-onderzoek, de andere
keer met een onderzoek bij een
specifieke instelling of het behan-
delen van signalen en incidenten.
Dat alles maakt de werkzaamheden
heel divers."

Tot slot gaan Peter en Pakamas in
op de werksfeer en de arbeidsvoor-
waarden. Pakamas: "Ik ben nog niet
zo lang werkzaam hier, maar het
welkom voelde als een warm bad.
Collega's nemen de tijd voor je en
ze zijn zeer behulpzaam." Peter:
"Dat is mijn ervaring ook. Collega's
zijn oprecht geïnteresseerd in je.
Daarbij zijn de arbeidsvoorwaarden
bij de AFM goed. Ook hier kun je
flexibel werken, alhoewel het

natuurlijk ook fijn is om je eigen
team regelmatig fysiek te ontmoe-
ten." Pakamas kan dan ook iedere
accountant het uitwisselingstraject
aanraden. "Als je de kans krijgt, pak
deze, zou ik zo zeggen."

Wil je meer weten?

Neem contact op met Laura Bijvoet,
corporate recruiter AFM,
telefoonnummer 06-11731254,
e-mailadres laura.bijvoet@afm.nl.

Peter en Pakamas staan ervoor open om je
persoonlijk een beeld te geven van hun
werkzaamheden en de AFM.
"Een kopje koffie drinken kan altijd", klinkt
het uitnodigend.

Jonge accountants gaan niet meer voor de top, maar werken liever parttime

Sectoren waar medewerkers kunnen opklimmen tot partner, zoals de accountancy en de advocatuur, merken dat het minder vanzelfsprekend is dat mensen dit ambiëren. Jonge beroepsgenoten geven de voorkeur aan parttime werken.

Meer dan in het verleden hebben advocaten, notarissen en accountants behoefte aan autonomie en flexibiliteit. Werkgevers denken na over meer mogelijkheden om medewerkers te vinden en te binden, aldus het FD. Volgens een arbeidsrecht-advocaat moet vooral bij de jonge generatie het werk in hun leven passen. Ze willen wel graag hard werken om een goede advocaat of accountant te worden, maar er is meer in het leven. Dus moet het ook "duidelijk en bijtijds worden gecommuniceerd als zij in het weekend aan de slag moeten".

Uit recente CBS-cijfers blijkt dat deeltijdwerk ook onder hoogopgeleiden in trek is. Eerder onderzoek begin 2022 van ING naar de accountantssector en onderzoek van de NBA Young Profs uit 2020 laat zien dat jonge medewerkers meer moeite hebben met hoge werkdruk, lange dagen en veel overwerk. Ook andere onderzoeken tonen aan dat werkplezier en een goede balans tussen werk en privé voor de jongere generatie van toenemend belang zijn.

Zelfstandige professional is niet meer zo gehecht aan opdrachtgever

Door het vele thuiswerken is de band van hoogopgeleide zzp'ers met hun opdrachtgevers minder hecht. Ze kijken kritischer naar bedrijven waarvoor ze werken en stappen eerder op.

Dat blijkt uit onderzoek door ABN Amro en adviesbureau Adapt onder ruim 750 hoogopgeleide zelfstandige professionals (zp'er) die bij grote bedrijven werken. Uit de antwoorden blijkt dat ze steeds meer belang hechten aan de 'waarden' van een bedrijf; ze verwachten maatschappelijke betrokkenheid van de opdrachtgever.

Door het vaker thuiswerken sinds de coronacrisis ervaren de zp'ers ook hoe prettig het is om meer autonomie te hebben en om het werk uit te mogen voeren op zelfgekozen tijden en plaatsen. Maar het contact tussen medewerkers is tegelijk verwaterd tijdens de pandemie, zo stelt het onderzoek. Het rapport van ABN Amro en Adapt waarschuwt dat daardoor het groepsgevoel en de samenhang tussen werknemers, bedrijfswaarden en cultuur kan verdwijnen. Dat vraagt om een minder hiërarchische managementstijl en maakt innovatie belangrijker dan ooit.

Uit het rapport blijkt ook dat zelfstandig professionals zich structureel minder vaak laten trainen of bijscholen dan werkenden in loondienst, onder meer vanwege de kosten of door tijdgebrek.

Apple wil medewerkers minstens drie dagen per week op kantoor zien

Techreus Apple verplicht medewerkers vanaf september weer minstens drie dagen per week op kantoor te werken.

De maker van de iPhone en de Macbook wil dat medewerkers vanaf september wekelijks op dinsdag en donderdag naar kantoor komen. In overleg moet een derde verplichte kantoordag per week worden gekozen.

Nadat medewerkers door de coronapandemie een tijdlang verplicht vanuit huis moesten werken, probeert Apple sinds juni 2021 het personeel weer vaker terug naar kantoor te krijgen. Daarbij werden al drie dagen aangemerkt als verplichte kantoordagen. Een nieuwe opleving van het virus zat die verplichting van drie dagen op kantoor echter in de weg. Maar Apple wil nu toch weer het principe van drie kantoordagen als uitgangspunt nemen. Daarmee is het bedrijf strenger voor de medewerkers dan andere techconcerns als Microsoft, Amazon en Alphabet (Google).

Meer thuiswerken

Uit recent onderzoek van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) blijkt dat Nederlanders sinds de pandemie ruim twee keer zoveel thuiswerken als daarvoor. Als kantoordagen zijn ook hier de dinsdag en donderdag favoriet.

Het vaker thuiswerken wordt inmiddels ook wettelijk ondersteund door de wet 'Werken waar je wilt', die in juli door de Tweede Kamer is aangenomen. Op grond van die wet mogen werkgevers verzoeken tot thuiswerken van medewerkers niet zomaar naast zich neerleggen. Het wetsvoorstel moet nog wel worden bekrachtigd door de Eerste Kamer.

Expats

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde.
Dit keer: Nico Veerman, partner bij BDO Suriname in Paramaribo.

‘Dit is mijn land geworden’

“Ik zat in de eindfase van mijn opleiding, toen ik hoorde dat KPMG mensen zocht voor haar kantoren op Suriname, Curaçao en Sint-Maarten. Het aanbod sprak mij direct aan. Een mooie kans om in het buitenland mijn afstudeeropdracht af te ronden. Ik had een aantal reizen gemaakt naar Mexico, Guatemala en Peru. Dat wakkerde mijn nieuwsgierigheid naar andere culturen aan, maar ik wilde meer dan alleen een paar weken rondlopen in een land met een creditcard op zak. Toen ik solliciteerde had ik geen duidelijke voorkeur voor een van de drie vestigingen. Curaçao en Sint-Maarten vielen vooral af omdat ze zo klein zijn. Daar raak je sneller uitgekeken, leek mij. Van Suriname wist ik eigenlijk vrij weinig.”

Verrast

“Het kantoor van KPMG in Paramaribo was net overgenomen en zat in een opstartfase. Wat ik toen nog niet doorhad, is dat mensen zaken niet direct adresseren. Je moet mensen lezen. Op wat voor manier zegt iemand iets? Zeker in het begin word je regelmatig verrast omdat mensen anders reageren dan je verwacht. Ik was een keer een afspraak totaal vergeten. Toen ik na een paar uur alsnog bij de klant arriveerde vond niemand dat een probleem. In Nederland zou je dat kwalijk worden genomen. Zo’n reactie haalt een hoop stress weg.

Na 2,5 jaar kwam ik terug in Nederland en werkte korte tijd voor BDO, waarna ik toetrad tot het bedrijf van mijn familie, een groot-handel in ijzerwaren en gereedschappen in Volendam. Daar hield ik mij bezig met de bedrijfsprocessen. Ik deed dat een aantal jaren, maar het werken in een familiebedrijf bleek toch niet zo goed bij mij te passen. Ik miste het avontuur. Wat wilde ik dan wel? Terug naar Suriname en weer aan de slag als accountant.”

Kritisch

“Inmiddels woon ik hier elf jaar. Suriname is een land van uitdagingen. Er zijn voldoende bodemschatten. Toch wordt niet bereikt wat potentieel mogelijk is en dat is jammer. De samenstelling van het bestuur van staatsbedrijven wordt vaak via vriendjespolitiek geregeld. Voor sommige staatsbedrijven kan je daarom als accountant niet werken. Als een raad van commissarissen bij-

voorbeeld geen toezicht uitoefent maar juist zaken afdekt, moet je wegwezen. Sowieso kijk je kritisch naar een nieuwe klant voor je een opdracht accepteert. Als een bedrijf bijvoorbeeld sinds 2016 geen jaarrekening heeft opgesteld, is dat een veeg teken. Dan kom je toch al snel met de compliance in de knoei. Soms kan het wel. We hebben nu een klant die de kans heeft zijn bedrijf te verkopen maar geen jaarrekening heeft. Mogelijk kunnen we deze klant helpen en na enkele jaren een goedkeurende verklaring afgeven.

Er zijn maar 33 accountants ingeschreven in het Surinaamse register, waarvan de helft accountant in business is. Toch is er flinke concurrentie. Onze klanten zijn heel divers. Het varieert van banken, verzekeraars en dochterbedrijven van multinationals tot kleinere organisaties. De laatste jaren is er meer aandacht voor compliance. De regeldruk neemt toe, maar het ontbreekt aan toezicht. De handhaving van regels is daardoor heel zwak. Als bedrijven in Suriname een accountant hebben, is dat vaak omdat ze dat zelf nodig vinden. Ze hebben bijvoorbeeld een beursnotering, externe financiering of buitenlandse aandeelhouders.”

Vrij

“Vroeger hoorde ik nog wel eens de uitdrukking: ‘Voor welvaart moet je in Nederland zijn, voor welzijn in Suriname.’ Dat welzijn is inmiddels verslechterd. Economisch gaat het niet goed. Voor een Amerikaanse dollar betaal je op dit moment 24 Surinaamse dollar. Vier jaar geleden was dat nog zeven Surinaamse dollar. Tegelijkertijd zijn er ook hoopvolle signalen. Ik zie ambitieuze jonge mensen die accountant willen worden. Goede professionals met een Surinaamse achtergrond die terugkeren omdat ze liever in Suriname leven. Dat geldt ook voor mij. Ik voel mij hier vrij. Ik ben opgegroeid in Volendam, waar de sociale controle soms benauwend kan zijn. Dit is mijn land geworden.”

Stropdas af om energie te sparen

Het warme zomerweer bereikte deze zomer extreme waarden in grote delen van Europa. Spanje doet de stropdas in de ban, om energie te besparen.

In een tijd van hittegolven, droogte en een dreigend energietekort door de Russische oorlog in Oekraïne kondigde de Spaanse premier Pedro Sanchez noodmaatregelen aan, om meer energie te besparen. Tijdens een persconferentie daarover benadrukte de premier dat er al meteen actie kan worden ondernomen: "Ik heb ministers en alle ambtenaren gevraagd, en ik zou ook de particuliere sector willen vragen, als ze dat nog niet hebben gedaan, om geen stropdas te dragen als dat niet nodig is." Met een losse boord hoeft de energievervlindende airco niet zo hoog. Volgens de premier is het een manier om een steentje bij te dragen aan de energiebesparing.

De warme zomer is elk jaar goed voor discussies over wat er wel of niet kan op het werk: teenslippers, korte broeken voor mannelijke werknemers, luchtige jurkjes en meer. Maar de combinatie met energiebesparing is nieuw. De stropdas heeft hier echter de laatste jaren al veel terrein verloren. Ook op accountantskantoren is 'dasloos' tegenwoordig de norm.

Diversiteit draagt bij aan beter toekomstperspectief accountancy

Een diverse, gelijke en inclusieve organisatie maakt het makkelijker om accounting talent aan te trekken en te laten blijven. Ook bevordert het innovatie; bedrijven met diverse teams hebben 45 procent meer kans om hun marktaandeel te vergroten.

Dat blijkt uit het internationale onderzoeksrapport *Diversifying Accounting Talent in Europe* van IMA (Institute of Management Accountants) en IFAC (International Federation of Accountants). In het onderzoek geven bijna vijftig procent van de vrouwelijke deelnemers, meer dan vijftig procent van de LGBTQIA-professionals en zestig procent van de etnische minderheden uit Nederland aan dat hun demografische groep onvoldoende vertegenwoordigd is in senior leiderschapsrollen.

Gebrek aan diversiteit en inclusie beïnvloedt de 'talentpijn' en het vertrouwen in het vermogen van het vak om zich aan te passen aan de veranderende omgeving, aldus het onderzoek. Een niet-diverse organisatie kan aantoonbaar minder innoveren, waardoor een bedrijf niet mee kan gaan met veranderingen in de markt. Het rapport doet een aantal suggesties om de diversiteit en inclusie te verbeteren.

Het onderzoeksrapport is gebaseerd op een enquête onder meer dan drieduizend ervaren accounting professionals in Europa, waarvan tien procent in Nederland als accountant heeft gewerkt. In Nederland is maar 23 procent van de accountants vrouw.

Snottervrees op het werk leidt tot meer thuiszitters

Het aantal dagen dat mensen niet komen opdagen op hun werk is tot nu toe dit jaar ruim dertig procent hoger dan vóór corona. De grootste oorzaak van deze stijging is dat mensen langer ziek thuiszitten.

Dat blijkt uit onderzoek door arbodienstverlener Arbo Unie. Was de verzuimdure in 2019 gemiddeld tussen vier en acht dagen, nu ligt dat vijf tot zeven dagen hoger. Vooral in de bouw en de dienstverlening zijn veel ziekmeldingen. Dat mensen langer thuisblijven bij ziekte komt vooral door corona, want bij een besmetting moeten mensen nog steeds in quarantaine. "Sinds corona is het eigenlijk *not done* om verkouden op je werk te verschijnen. Als je veel moet hoesten of snotteren, kijken mensen je toch raar aan", aldus een hoogleraar bedrijfs-geneeskunde aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Maar ook het personeelstekort speelt een rol. Door de krapte op de arbeidsmarkt is de werkdruk toegenomen en blijven mensen mogelijk langer thuis, omdat ze er tegenop zien om in een hectische omgeving weer aan de slag te gaan.

Lekker werken

Dingen die de werkdag leuker maken. Kijk voor meer info op Accountant.nl.

Vervoer

Vederlichte e-bike

Prima alternatief in de stad voor de leaseauto: een elektrische fiets. De Amppler Axel, een stoere stadsfiets uit Estland, is met ruim zestien kilo vederlicht en fietst ook zonder versnellingen formidabel. Range 50-70 kilometer. Klein dingetje: Er zit geen slot op, blokkeren gaat elektronisch via een app. Of dat nou genoeg is...

Prijs vanaf € 2.790, ook als model Juna met lage instap.

amplerbikes.com

Zitten

Beste bureaustoel

Toch maar een echte bureaustoel halen, nu thuiswerken een blijvertje is. Volgens diverse tests biedt de Ergonomische Bureaustoel van Life-Goods de meeste waar voor het geld. Het W-vorm ontwerp van de zitting verlicht de druk op de heupen en zorgt voor een goede zithouding. Prijs € 170, bijvoorbeeld via bol.com.

Tas

Regenbestendig

Toe aan een nieuwe rugtas voor de laptop na de zomer? Rains maakt waterdichte tassen in alle soorten en maten, zoals de Velcro Rolltop Backpack. Groot genoeg voor een vijftien inch laptop en verkrijgbaar in drie kleuren. Prijs € 110.

nl.rains.com

Smartphone

Het transparante niets

De Nothing Phone 1 schudt de wat ingeslapen mobieltjesmarkt op met kekke ledverlichting aan de transparante achterkant van dit mobieltje. Want het Engelse bedrijf Nothing wil technologie weer leuk maken. De Phone 1 draait op Android en biedt 128 of 256 GB aan geheugen. Prijs vanaf € 469.

nl.nothing.tech

Op 20 mei 2022 legde Mike van Dienst (29) bij de NBA de beroepseed af. Hij werkt bij Bol.com en ziet de eedaflegging “niet alleen als een afsluiting, maar ook als een nieuw begin.”

Innoveren

Wanneer besloot je om accountant te worden?

“Van de vier richtingen waaruit de studie bedrijfseconomie bestond (finance, marketing, strategy en accounting), twijfelde ik tussen marketing en accounting. Het doorslaggevende moment om accountant te worden ontstond tijdens mijn bestuursjaar. Tijdens dat jaar had ik zowel een penningmeesterfunctie als een marketingfunctie. Uiteindelijk kwam ik erachter dat ik veel liever mijn tijd besteedde aan mijn rol als penningmeester dan als marketing manager. Na mee te zijn gegaan met een *business course* van een big four-kantoor was ik overtuigd. Ik kwam erachter dat het beroep veel meer is dan alleen werken met cijfers. Het sociale aspect en de interactie met klanten en het team is daarbij net zo belangrijk. Die combinatie hakte voor mij dan ook de knoop door, om uiteindelijk te starten als accountant.”

Hoe was het om de beroepseed af te leggen?

“Een mooie afsluiting van een lange studietijd. Daarnaast besef ik dat dit niet alleen een afsluiting is, maar dat het ook het begin is van een nieuwe tijd als accountant, met nieuwe kansen en uitdagingen.”

Inmiddels werk je bij Bol.com, wat doe je daar?

“Na ruim vier jaar PwC werk ik nu als business analist bij Bol.com, binnen het fintech-domein. Ik houd mij bezig met alles wat met facturering heeft te maken binnen de financiële straat van Bol.com. Een van mijn verantwoordelijkheden bestaat uit het innoveren van processen, om te zorgen dat deze op de meest efficiënte en schaalbare manier in control zijn.

Bol.com is een dynamische, ambitieuze en innoverende organisatie. Omdat vrijheid en vertrouwen belangrijk zijn,

krijg ik de ruimte om mijn rol zelf in te vullen. Daarnaast wordt innoveren en experimenteren aangemoedigd. In combinatie met leuke collega's is dit een ontzettend leuke en bijzondere plek om te werken."

Zijn er thema's waarvoor je je bijzonder interesseert?

"Tijdens mijn tijd bij PwC was ik bijzonder geïnteresseerd in de innovatie van de audit. Om die reden werd ik digital accelerator en ging ik op zoek naar verbeteringen in het werk met behulp van onze digitale tools, om zo de audit efficiënter en kwalitatief beter te maken. Deze interesse kan ik ook goed toepassen in mijn huidige rol bij Bol.com."

Wat zie je jezelf over tien jaar doen?

"In mijn rol als digital accelerator kreeg ik een introductie in data-analyse en hoe dat kan bijdragen aan de kwaliteit en efficiëntie van de audit. Ik vond dit ontzettend interessant en daarom wil ik mij verder ontwikkelen op het gebied van data-analyse. Over tien jaar hoop ik mijzelf te zien als een combinatie tussen accountant en een data-analist."

**In de coronaperiode nam de NBA online bij nieuwe collega's de beroeps-
eed af. Vanaf april kunnen bij de NBA
weer live-bijeenkomsten plaatsvinden.**

Op 17 juni 2022 legden 21 geslaagden de eed af:

Judith van den Berg, Reinou Bergsma, Roy Beukers, Jennifer van Breugel-Kester, Robert-Jan Buijze, Thirza Burgers, Fleur Dieleman, Vivian Fransen, Henk Horjus, Karin Jans, Angelo Jongenelis, Linda Kooijmans, Manon Kools, Diem Mi Nguyen, Lineke Oegema, Jasper Oosthoek, Rodney Overmans, Milan Schimmel, Renate Slotboom, Rutger Verhoef en Kevin Wanschers.

Op 24 juni 2022 legden 16 geslaagden de eed af:

Iris van den Brand, Ella Bręk, Stefan Broods, Jan Camps, Adrian Egas, Martin Hengeveld, Artjena Jaghai, Sem Klein, Michael Kuiper, Andrea Moser, Iris Ruiter, Stefan van Straten, Teun van Tilburg, Mike van Tooren, Gineke Welleweerd-Bollemaat en Rens de Zwart.

Op 1 juli 2022 legden 18 geslaagden de eed af:

Kevin Bakker, Rowied Basheer, Kay Colaris, Marloes Erkens, Pepijn de Goede, Barbera van Heerde, Max Heerdink, Alan Mustafa, Monique Oskam, Laura Paanakker, Dennis Peen, Rudi Peeters, Ad de Regter, Adrian Serkowski, Jordie Thewissen, Meiqi de Vries, Anne-Margriet de Winter en Sjoerd van 't Zet.

Op 8 juli 2022 legden 20 geslaagden de eed af:

Wouter Ambrosius, Mohamed Azzin, Louise Boom, Hasmik Hakobyan, Maarten Harbers, Si Shut Hau, Nick Hubregtse, Niek Jansink, Jacques Janssen, Anna Louwerse, Mart van Mook, Pascal van den Munckhof, Robert Runderkamp, Arjan Sauvé, Nelli Simonian, Ka-Wai Tang, Sjoerdje Visser, Dennis de Vries, Jaimy de Weijer en Martijn van Zanten.

Personal & Corporate Finance

Van trainingen tot masterclasses

In de wereld van Personal & Corporate Finance is deskundigheid en op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen cruciaal. Avans+ biedt hiervoor trainingen van enkele dagdelen, postbacheloropleidingen en masterclasses aan. Kijk of er een opleiding voor jou tussen zit en wordt dé specialist in jouw vakgebied!

Register Adviseur Bedrijfsopvolging Fiscaal Juridisch (RAB FJ)

Ontdek hoe je het complete traject van bedrijfsopvolging voor jouw klant begeleidt en gedeeltelijk zelf uitvoert. Je bent in staat een inventariserend gesprek te voeren over doelstellingen, planning en toekomstverwachtingen. Je brengt structuur aan in waarderings- en financieringsmogelijkheden en organiseert een financieel goed geregelde toekomst voor jouw klant.

Register Adviseur Bedrijfsopvolging Business Valuation (RAB BV)

Gedurende deze opleiding leer je alles over de moderne waarderingstheorieën en hun relatie tot het businessmodel van een onderneming. De specialistische kennis die je hierbij opdoet, helpt je bij een gefundeerde onderbouwing van omzet- en winstprognoses. Je bent in staat jouw eigen waarderingsopdrachten uit te voeren en de waarderingsrapporten van anderen te doorgronden.

Persoonlijke Financiële Planning (PFP)

Wil jij opgeleid worden tot gecertificeerd lid van de Federatie Financieel Planners? Na het volgen van deze opleiding kun je een inkomens- en vermogensstructurering voor jouw klant uitvoeren. Je kunt de klant goed adviseren en schakelt op tijd de juiste financieel specialist in. Je kent de verschillende aandachtsgebieden van financiële planning als geen ander.

Bekijk onze opleidingen op
www.avansplus.nl/personal-corporate-finance

bereik meer

avans+

Een aansprekend dilemma, zoals eerder aan NBA-leden voorgelegd via de DilemmaApp. De DilemmaApp (blauw icoontje) is beschikbaar in de appstores voor Android en Apple. Verificatiecode voor inloggen: Accountant. Meer dilemma's via nba.nl.

DILEMMA:

ER BUITEN HOUDEN

U bent sinds een paar maanden accountant van een cliënt met een goedlopend stukadoorsbedrijf. Het contact verloopt eigenlijk altijd via een (zeer jong) familielid, dat optreedt als vertegenwoordiger.

Wat u betreft is die vertegenwoordiger ongeschikt om zo naar voren te worden geschoven. Eerder is de dga samen met dit familielid naar uw kantoor gekomen, omdat hij onzeker is over zijn beheersing van de Nederlandse taal. Na wat gesprekken blijkt dat de vertegenwoordiger geen ervaring heeft in de sector of het ondernemerschap. Op alle vragen geeft zij aan de beantwoording eerst te willen afstemmen met de dga. Of deze afstemming ook daadwerkelijk plaatsvindt, is voor u onduidelijk.

Als u aangeeft dat u de ondernemer graag rechtstreeks spreekt, krijgt u het antwoord dat sinds de coronacrisis het aantal aanvragen voor stukadoorsklussen enorm is toegenomen en dat de dga het hiermee erg druk heeft. U heeft een vreemd gevoel bij de situatie. Wat doet u?

1 Alle alarmbellen gaan bij u af en dat wilt u niet negeren. Bovendien vindt u dat u op deze manier uw werk niet kunt doen. Daarom stopt u per direct met uw werkzaamheden voor deze cliënt.

2 U laat de vertegenwoordiger weten dat u geen dienstverlening verricht als u de dga niet zelf te spreken krijgt met een tolk.

3 U blijft uw diensten verlenen, maar wel met verhoogde aandacht voor mogelijk verkeerde activiteiten.

4 Iets anders, namelijk...

Reacties

Bijna zevenhonderd deelnemers reageerden op dit dilemma. Daarvan koos bijna driekwart (73 procent) voor optie 2: Geen dienstverlening meer als de accountant de dga niet zelf kan spreken. Achttien procent koos optie 3: Wel diensten blijven verlenen, maar verhoogde waakzaamheid. Zes procent gooit de handdoek in de ring en kiest optie 1: Zo kan ik mijn werk niet doen, tot ziens.

Vier procent kwam met eigen suggesties en noemde de casus 'herkenbaar'. Nog maar eens kijken naar de geschiedenis van de klant en

de vastlegging van overwegingen bij de klantacceptatie is wellicht goed. Verschillende deelnemers willen toch nog eens het gesprek met de vertegenwoordiger aangaan en benadrukken dat rechtstreeks contact met de ondernemer van belang is. "De uitkomst van dit gesprek zal leidend zijn voor verdere stappen." Een slecht gevoel kan immers terecht, maar ook onterecht zijn.

Een deelnemer benadrukt het belang van het gesprek met de dga zelf. "Hij is de uiteindelijke opdrachtgever. Als dat contact niet lukt moet er iets aan de hand zijn. Dan voel ik nattigheid." Mogelijk kan het contact worden gelegd door zelf een stukadoorsopdracht aan te dragen. "Als dat niet lukt, stinkt het en neem ik met een beargumenteerde brief afscheid." Een ander is nog wat strenger: "Als ze geen duidelijke openheid van zaken geven, zal ik een onderzoek instellen naar het bedrijf. Bij vermoeden van fraude geef ik de opdracht terug."

Deze casus is aangedragen door een NBA-lid. Heeft u zelf een werkgerelateerd dilemma dat u graag (anoniem) wilt voorleggen aan anderen? Deel het via DilemmaApp en kijk hoe uw beroepsgenoten zouden handelen.

Nieuw PE-systeem: vrijheid, blijheid?

In het nieuwe systeem van Permanente Educatie (PE) hebben accountants veel meer vrijheid om hun eigen leertraject te bepalen. Is iedereen daarmee ook tevreden? "De wereld is zo groot als je hem zelf maakt en daarvoor biedt dit systeem ruimte."

TEKST BJÖRN REMMERSWAAL BEELD VRHL

Vanaf 1 januari 2021 werken alle accountants met een nieuw PE-systeem. Het belangrijkste verschil: in plaats van het behalen van een verplicht aantal PE-uren per jaar, maakt elke accountant voortaan jaarlijks een eigen plan van aanpak, met persoonlijke leerdoelen en bijbehorende activiteiten. Voorheen was het PE-systeem *input-based*, waarbij een accountant veertig PE-uren per jaar moest behalen, via geaccrediteerde cursussen. Het nieuwe systeem is volgens de NBA *output-based*; een model dat kwalitatief meet of bepaalde leerdoelen en competenties zijn ontwikkeld. Inmiddels zijn alle accountants ruim anderhalf jaar over op het nieuwe PE-model van de NBA; tijd om de balans op te maken. De beroepsorganisatie meldt dat 19.000 PE-plichtige leden inmiddels een compliance-verklaring hebben afgegeven; een score van 98 procent van de PE-plichtige leden.

Sturing

Niet iedereen is al onverdeeld positief over het nieuwe systeem. Eric Mantelaers, partner bij RSM, laat op persoonlijke titel weten te twijfelen of alle accountants kunnen omgaan met de vrijheid die het systeem biedt. "Hoewel ik een liberaal in hart en nieren ben, heb ik inmiddels vaak ervaren dat sturing moet worden gegeven aan de onderwerpen die moeten worden bestudeerd en het bewaken van de minimale kwaliteit hiervan. De NBA heeft de mogelijkheid om verplichte cursussen in te zetten. Naar mijn mening moet dit steviger worden neergezet." Volgens Mantelaers moet er meer centrale sturing zijn, bijvoorbeeld op

onderwerpen als *audit quality*. "Dit onderwerp heeft terecht veel aandacht momenteel. Voor de verbetering hiervan is onder andere kennis van en ervaring met *audit technology* nodig. Hiervoor is kennis en inzicht nodig. Permanente educatie kan een belangrijke bijdrage hieraan leveren, maar dit moet mijns inziens centraal worden aangestuurd. De NBA zou een visie moeten hebben op technologie en daarna kan dit worden verwerkt in verplicht te volgen cursussen. Dus hoewel ik normaliter voor vrijheid en flexibiliteit ben, gaat dit hier niet werken. De implementatie van *audit technology* wordt te lang op zijn beloop gelaten."

Specialiseren

Financial auditor Joan Zielhuis Vos denkt echter dat het nieuwe systeem juist goed past bij deze tijd. "Alles in ons vak verandert constant en je ziet dat accountants zich automatisch al steeds meer specialiseren. Je moet daardoor wel blijven, het vak vereist dat. Veel mensen realiseren zich niet dat ze eigenlijk specialist zijn en dat zij al hun best doen om op de hoogte te blijven van alle ontwikkelingen die zij relevant vinden. Ik denk dat dit systeem mensen er bewuster van maakt dat zij meer leren dan ze denken."

HULPMIDDELEN

Om leden te ondersteunen bij een soepele overgang naar het nieuwe PE-model heeft de NBA hulpmiddelen ontwikkeld en gebundeld op de NBA-website.

Leden vinden daar een handleiding PE, voorbeeld-portfolio's, animaties en FAQ's. Ook is een online NBA PE-Portfolio-tool ontwikkeld, waarmee leden zelf het PE-portfolio kunnen bijhouden. Daarnaast biedt de NBA een zelfevaluatie-instrument aan, waarmee leden kunnen inventariseren op welke gebieden zij zich nog verder kunnen ontwikkelen. Uit een dienstverleningsonderzoek door de NBA blijkt dat vooral de handleiding nieuwe PE-model, de voorbeeld PE-portfolio's en de online NBA PE-tool veel worden gebruikt. Alle informatie is te vinden via nba.nl/pe.

Zielhuis Vos is ook niet bang dat accountants de vrijheid van dit systeem niet aankunnen. "De meeste accountants worden vanuit hun dagelijkse praktijk al gemotiveerd om bij te leren. De markt vraagt om bepaalde vaardigheden en die veranderen continu. En natuurlijk zul je mensen hebben die in de ogen van anderen 'het minimale' doen. Maar diegene is misschien weer ontzettend goed in bijvoorbeeld het maken van een dossier. De wereld is zo groot als je hem zelf maakt en daarvoor biedt dit systeem ruimte."

Opstel

Bob de Lange (Wattel Accountants) ervaart het nieuwe systeem als schoolser en het staat hem tegen dat hij een "haast psychologisch rapport" moet opstellen. "Dat moet dan ook nog eens voor drie tot vijf leerdoelen. Al met al best nog wel een klus, die best wat tijd vraagt. En dat rapport moet ook nog op een ongelukkig moment, 1 februari, worden ingediend. Dit schiet wat mij betreft nogal door. Het is alsof je met je opstel bij de meester moet komen om een sticker-tje te krijgen. Waarom is het niet voldoende om aan te geven wat je hebt gedaan om je leerdoelen te bereiken en daarmee klaar? We zijn toch allemaal professionals die weten →

Een hybride werkplek voor jouw bedrijf.

Een vast bedrag per maand, per op maat gemaakte **Apple-werkplek.**

xando
Beleef Apple én meer!

 Authorised Reseller

Neem vrijblijvend contact op met **Xando** via **038 - 425 40 60** of **zakelijk@xando.nl**.

Heb jij de app van
de **NBA Community**
al gedownload?

www.nba.nl/communities

Powered by NBA

wat we doen? Nu is het allemaal een beetje kinderachtig.” De Lange is tegelijk niet louter negatief. “Er is meer vrijheid in het behalen van je permanente educatie, zoals de mogelijkheid om op de hoogte te blijven van actualiteiten door het doornemen van vakliteratuur, jurisprudentie, nieuwsbrieven enzovoort. Niet alles hoeft meer geaccrediteerd te zijn. Verder is er een kans dat het je minder tijd en geld kost.” Maar hij vraagt zich wel af wat er gebeurt als het een keer misgaat. “Naar verwachting zal er in de toekomst ook een ‘onvoldoende’ oordeel gaan worden uitgedeeld. En dan? In het oude systeem was het duidelijk wat wel en niet mocht. Het is mogelijk dat er discussies gaan ontstaan tussen leden en toezichthouders over de portfolio’s.”

Toetsbaarheid

Therèse de Groot, financial controller bij de ANWB, merkt ook dat collega's vragen hebben over de toetsbaarheid. “Hoe bepaalt de NBA of accountants aan hun PE-verplichting voldoen? Wanneer is het goed genoeg? Ik merk bij veel mensen om mij heen dat ze de nieuwe systematiek erg lastig en wollig vinden. Als accountant wil je juist graag precies weten aan welke normen je moet voldoen. Ik vind het jammer dat ik mensen om me heen zie worstelen met het systeem, terwijl dit juist de mensen zijn die een hele actieve, lerende houding hebben. Misschien

‘Het is alsof je met je opstel bij de meester moet komen om een stickertje te krijgen.’

willen ze het wel té perfect doen.” Math Elissen, voorzitter van de kennisgroep Vaktechniek Toezicht bij de Belastingdienst, ziet potentieel misbruik als een mogelijk zwak punt van het nieuwe model. “Het is, denk ik, vrij eenvoudig om een mooi verhaal te schrijven en bijbehorende documentatie aan het portfolio toe te voegen, zonder daadwerkelijk met PE bezig te zijn geweest. Overigens gold dat ook voor het voormalige puntensysteem. Daar staat tegenover dat je van iemand die serieus met zijn vak bezig is, mag verwachten dat ook de persoonlijke professionele ontwikkeling hoog in het vaandel staat en diegene eigenlijk niet door regelgeving zou moeten worden gedwongen om daaraan een goede invulling te geven.” Aan de andere kant denkt Elissen juist dat het nieuwe systeem meer motivatie kan opwekken. “Omdat het portfolio een persoonlijk en weldoordacht karakter draagt, denk ik dat de

positieve impuls die van de PE-activiteiten op het functioneren van de accountant uitgaat, groter zal zijn dan bij het vorige model. Ik hoop ook dat de accountant meer gemotiveerd met zijn PE-activiteiten bezig is.”

Reflectiefase

De NBA geeft aan dat de reflectiefase van het nieuwe PE-systeem door leden nog wordt gezien als een lastig onderdeel. Begin 2022 organiseerde de beroepsorganisatie daarom zes webinars over reflectie, die allemaal waren volgeboekt.

Bij de Belastingdienst, waar accountants al sinds 2019 met het nieuwe PE-model werken, merkt Elissen ook dat dit onderdeel meer begeleiding nodig heeft: “De steekproefsgewijze toetsing van de portfolio's heeft geleerd dat met name het reflecteren op wat de PE-activiteiten hebben ‘opgeleverd’ best veel aandacht vraagt. Het is belangrijk dat er voldoende gelegenheid is om ook op deze toetsing te kunnen reflecteren. Om de leercirkel hier optimaal te laten functioneren is - naar behoefte - ook persoonlijk contact nodig”, meent hij. “Hoewel de reflectie op het realiseren van de leerdoelen wel wat gewenning en inspanning vraagt, is ook deze activiteit belangrijk om bewust met je persoonlijke ontwikkeling bezig te zijn.”

Zielhuis Vos denkt dat accountants die dit aspect van het nieuwe systeem lastig vinden, er ook aan kunnen denken dit in groepsverband te organiseren, zowel binnen hun eigen organisatie of met andere accountants, of als zelfstandigen onder elkaar. “Je zou dit in de vorm van een soort kringgesprek, of een open gesprek kunnen doen, een soort intervisie. En dat zou prima zijn te organiseren via bijvoorbeeld de *communities* en misschien ook kunnen worden aangejaagd vanuit de *faculties*. Ik denk dat veel accountants er baat bij kunnen hebben om dat zo te organiseren en dat het tot veel inzichten leidt.” ←

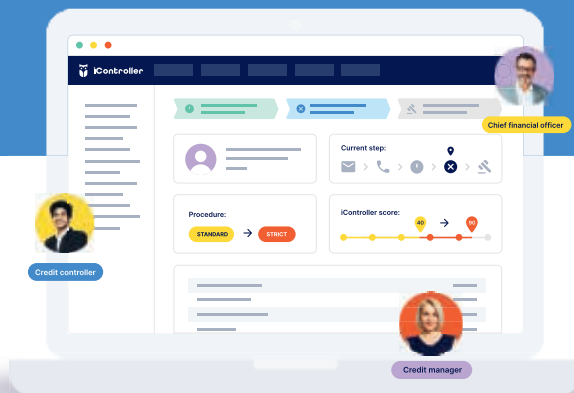
PORTFOLIO

Het nieuwe PE-systeem gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van de professional voor zijn of haar ontwikkeling en is gebaseerd op vertrouwen. Daarbij is wel een toezichtskader opgesteld, gebaseerd op steekproeven en kantoor-toetsingen.

Het PE-systeem kent een jaarlijkse cyclus. Leden schrijven voor 1 april een plan van aanpak, waarin zij hun werkzaamheden en bijbehorende resultaten beschrijven, plus een of meer leerdoelen per werkzaamheid. Ook geven zij aan welke leeractiviteiten zij willen verrichten. Uiterlijk 31 december rondt de accountant de PE-activiteiten af en reflecteert op wat het afgelopen jaar is gedaan, geleerd en bereikt. Tot slot geven alle accountants vóór 1 februari een PE-compliance-verklaring af op MijnNBA. Het PE-portfolio kan ook in de periode van een gebroken boekjaar worden bijgehouden, als dat beter aansluit bij het boekjaar of de HRM-cyclus binnen de eigen organisatie. Bovendien is bijstelling van het portfolio mogelijk gedurende het jaar, als de functie of de actualiteit daarom vraagt.

Wat als... je meer tijd kon creëren voor adviesverlening?

Accounting is een beroep dat in sneltempo transformeert. Cloudbased werken en digitalisering zijn het nieuwe normaal. Het maakt de automatisering van tijdrovende, manuele processen en repetitieve taken mogelijk. Heb je al overwogen om je debiteurenbeheer te optimaliseren?

Maak het je team gemakkelijk

- Volledige dossierhistoriek op één plaats beschikbaar
- Eenvoudig samenwerken met partners, management of relatiebeheerder bij vb. disputen
- Segmenteer je klanten
- Uitgebreide rapportering

Maak het je klanten gemakkelijk

- Vlotte, professionele en persoonlijke dienstverlening, zowel intern als extern
- Originele factuur raadpleegbaar via de herinnering
- Integratie van betaal nu-knop of QR-code op aanmaning
- Beloftes, disputen of afbetaalplannen zelf registreren

Vandelanotte

Dankzij iController hebben wij de opvolging van onze debiteuren enorm geoptimaliseerd. Die tijdswinst benutten we om te focussen op de 'echte' probleem dossiers maar vooral ook op het voorkomen hiervan doordat we korter op de bal kunnen spelen.

iController is een gebruiksvriendelijke applicatie voor debiteurenbeheer en integreert eenvoudig met je favoriet ERP-systeem, boekhoudsoftware en uiteenlopende apps. De software is toegankelijk via de cloud en er is altijd persoonlijke ondersteuning.

Plan je gratis demo via

icontroller.eu

Ac|s

GOVERS
Thuis in lijn sinds 1927

decupere
& partners

#KLOOIENMETCOMPUTERS

ARNOUT VAN KEMPEN OVER ROMMELEN IN EEN DIGITALE WERELD

Het internet is ontstaan uit Amerikaanse militaire en universitaire initiatieven, in een tijd dat de grootste zorg was dat de Russen ieder moment een atoombom konden gooien. Het is dan ook extreem goed bestand tegen vernietiging van grote delen van de infrastructuur. Alle data wordt in pakketjes het net op gestuurd en die pakketjes zoeken een beschikbare weg naar hun doel. Daar aangekomen worden pakketjes weer samengevoegd tot het oorspronkelijke bericht. De data die je verzendt, kan daarbij vele knooppunten passeren. En in de basis is die data niet versleuteld.

Het is goed te bedenken dat ieder pakketje zowel zijn doel als zijn bron kent en dat de knooppunten die de pakketjes doorsturen gewone computers zijn; bijvoorbeeld van de naburige universiteit, van Amazon of van de Chinese overheid. Dit systeem is snel en onwaarschijnlijk robuust. Maar zonder maatregelen volstrekt onveilig voor twee zaken:

1. Al je data kan worden gelezen door iedereen met toegang tot een knooppunt.
2. Zowel jij als je geadresseerde zijn extreem eenvoudig te vinden.

Encryptie kan het eerste probleem oplossen, maar het tweede niet. En het is niet onbelangrijk te

bedenken dat heel veel internet-verkeer geen gebruikmaakt van encryptie. Wie op het wifinetwerk van het vliegveld of de camping nog snel even wat zakelijke mails bekijkt of een dossier afsluit voor vakantie, is extreem kwetsbaar, want het wifinetwerk zit vóór het eerste internetknooppunt. Dus wie meeluistert krijgt zonder probleem alle pakketjes data, op volgorde, gepresenteerd. Wie dat eens wil uitproberen moet op zoek naar een *sniffer*. Google is je vriend hier.

Hoe los je zowel het wifiprobleem als het probleem van adressering op? Met een VPN, een *virtual private network*. Dat is in de basis een bedrijf dat over de hele wereld computers heeft staan die doen alsof ze jouw computer zijn. Jij stuurt je data, *encrypted*, naar een van de VPN-computers en de VPN-computers sturen jouw bericht, alsof het van henzelf is, naar het doel. Resultaat: Jouw communicatie met de VPN-computer is encrypted en zodra je datapakketjes daadwerkelijk het internet opgaan, zien ze eruit alsof ze van die VPN-computer zijn. Jij bent onzichtbaar geworden, je locatie is die van de VPN-computer geworden. En dat kan dus iedere locatie op de planeet zijn. Handig, als je bijvoorbeeld een kritische blog over China schrijft vanuit Hong Kong en de overheid ziet dat je berichten uit

Timboektoe komen. Maar ook handig als je vertrouwelijke mails met klantinformatie verstuurd en niemand kan ze meelesen, ook niet op de camping.

Een VPN is gratis, een goede VPN kost geld. Een heel goede VPN kost zelfs behoorlijk wat geld. Zelf gebruik ik ExpressVPN voor ruim honderd euro per jaar. NordVPN, dat van vergelijkbare kwaliteit is, kent vergelijkbare prijzen. Wat zijn zo wat voordelen van een goede VPN? Veel servers over de hele wereld, hoge snelheid, betrouwbaarheid, natuurlijk. Maar ook de zekerheid van een *killswitch* die jouw verbinding direct verbreekt als het systeem om welke reden dan ook ziet dat de VPN-verbinding uitvalt. Gebruik van *ramdrives*, zodat als een overheid de VPN-servers opeist, deze leeg zijn zodra de stroom er af gaat. Vestiging in een obscuur land dat niet deelneemt aan verdragen waardoor de overheid informatie kan opeisen.

Persoonlijk vind ik een goede VPN onderdeel van de basishygiëne van iedereen die online gaat met vertrouwelijke data. Dat wil overigens niet zeggen dat het altijd nodig is. Maar zeker als je zelf verantwoordelijk bent voor dit soort zaken, als zzp'er bijvoorbeeld, is het wel iets waarin je je zou moeten verdiepen. ←

Ali, senior adviseur Financiën en Bedrijfsvoering bij BMC

'HET ALLERLEUKSTE IS DE VERSCHEIDENHEID AAN OPDRACHTEN EN OPDRACHTGEVERS'

Ruim acht jaar werkt Ali voor BMC. Hij doet dat nog altijd naar volle tevredenheid. 'Ik vind het mooi dat ik met mijn werk een bijdrage kan leveren aan de brede publieke sector in Nederland.'

'Er zijn een aantal dingen die het leuk maken om voor BMC te werken', zegt Ali. 'Het allerleukste is de verscheidenheid aan opdrachten en opdrachtgevers. Ik kom bij de hele publieke sector over de vloer. Ik heb gewerkt voor waterschappen, twee provincies en gemeenten, van klein tot groot. Daarnaast voert BMC ook opdrachten uit bij ministeries, agentschappen, de zorg en het onderwijs.'

CV FINETUNEN

Ali werkte voordat hij aan de slag ging bij BMC in de accountancy-sector. 'In die functie had ik een jaarplanning en jaar in jaar uit had

ik dezelfde klanten en maakte ik dezelfde cycli. Bij BMC doe je veel verschillende opdrachten. Wanneer mijn opdracht afloopt, weet ik eigenlijk niet wat de volgende opdracht wordt. Dat geeft een leuke dynamiek, want elke keer als je van opdracht wisselt, is het net alsof je van baan wisselt. Waar veel mensen hun cv al tien jaar niet hebben bijgewerkt, kan ik mijn cv elke keer finetunen.'

IN OVERLEG

De keuze voor een nieuwe opdracht wordt niet van hogerhand bepaald, benadrukt Ali. 'Dit gaat altijd in overleg. BMC heeft er

ook belang bij dat wij leuke opdrachten doen. Ik woon in Zaanstad, en van een opdracht in bijvoorbeeld Maastricht word ik niet gelukkig, wetende dat ik twee kleine kinderen thuis heb zitten. Ik heb in acht jaar tijd geen opdracht tegen mijn zin gedaan.'

MEEHELPEN

Ali haalt veel voldoening uit het werken voor de publieke sector. 'Ondanks dat sommige opdrachten maar een paar maanden duren, vind ik dat je echt onderdeel wordt van een organisatie. Je krijgt een belangrijke plek aan tafel. In plaats van een organisatie alleen van advies te voorzien, help je echt mee. En, zo is mijn ervaring, op het moment dat je adviezen geeft, mag je ze vaak ook implementeren.' Ook werken voor BMC? Bekijk onze website voor de mogelijkheden: www.bmc.nl/accountant

BMC

YACHT GROUP

BECIJFERD: ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES

Het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties blijft oplopen. In totaal werden in 2021 ruim 1,2 miljoen ongebruikelijke transacties gemeld bij FIU-Nederland. Veruit de grootste aantallen meldingen komen van banken en andere financiële instellingen. Ook door accountants werd meer gemeld. In 2020 meldden accountants 2.466 keer, afgelopen jaar steeg dat aantal naar 2.741.

1.230.411
Ongebruikelijke
transacties

(2020: 722.239)

96.676
Verdachte
transacties in 2021,
verdeeld over
18.238 dossiers

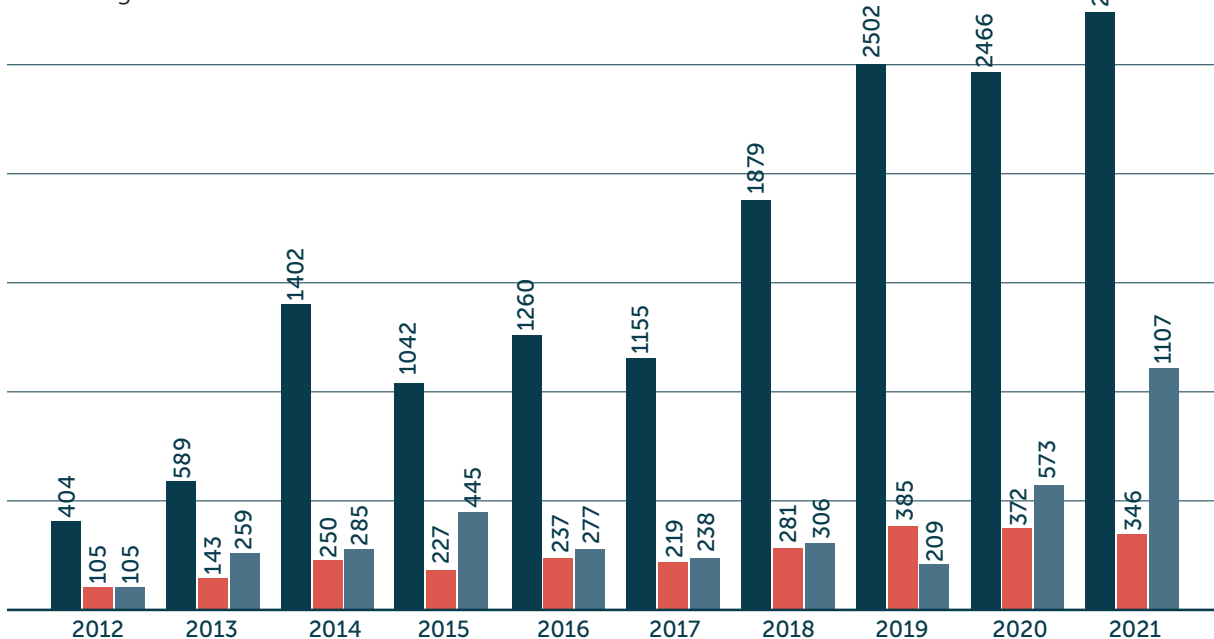
(2020: 103.947)

15,4 miljard
Euro aan verdachte
transacties

Meldingen ongebruikelijke transacties door accountants

■ meldingen ■ melders ■ verdacht verklaard

Eén oplossing voor alle bedrijfsprocessen

Grip op de (financiële) bedrijfsvoering is een randvoorwaarde voor succes. Urenregistratie, facturatie, CRM, planning, workflow en meer. Met de software van Yoobi optimaliseer je cruciale bedrijfsprocessen voor jezelf én je klanten.

- » Inzicht in marges, te verwachten omzet en declarabele uren
- » Koppelt met boekhoudsoftware, Visma Nmbros en Mollie
- » Geen tijd meer kwijt aan het corrigeren van facturen
- » Volledig relatiemanagement en workflow opties

ADVERTEREN DOET BEGEREN

1974: Handlezende ondernemers en het handschrift van accountants

TEKST LUC QUADACKERS

De fabrikant Burroughs richt zich in deze advertentie (oktober 1974) op ondernemers die een individualistisch stempel willen drukken op hun bedrijf. En die een computer nodig hebben die “inhaakt” op dat individualisme. Blijkbaar is het openstaan voor *chiromantie* (waarzeggerij op basis van handlezing) een belangrijke indicator voor dat individualisme. Dat duidt dan tegelijkertijd op “een sluimerend begrip” voor de computerfilosofie van Burroughs: het ontdekken van lijnen en het maken van prognoses die de oppervlakkige toeschouwer ontgaan. Als de ondernemer niet in handlezen gelooft, dan “spreken we vermoedelijk niet dezelfde taal”, concludeert Burroughs.

Was dat handlezen grappig bedoeld? Dat is nog maar de vraag. Dat soort onderwerpen leek nogal actueel. Zo schrijft André Bindenga een maand later een stuk over grafologie in *De Accountant* (‘Handschrift accountants verradt sterke persoonlijkheid’). Het analyseren van handschriften en het daaruit afleiden van persoonlijkheidskarakteristieken heet grafologie. Tot aan de jaren zestig was grafologie in Nederland een zeer gebruikelijke onderzoeksmethode, die ook tijdens de studie psychologie werd onderwezen. Midden jaren zestig wees onderzoek echter uit dat grafologie wetenschappelijk weinig zoden aan de dijk zet. In Nederland nam het gebruik dan ook sterk af, al vroeg menig bedrijf nog lange tijd om handgeschreven sollicitatiebrieven. Met name in Frankrijk was (en is!) de grafologie echter een belangrijke analysetechniek en HR-instrument. Het is dus niet vreemd dat Bindenga een Frans onderzoek naar accountantshandschriften beschrijft.

Uit de handschriften blijkt volgens de Franse onderzoekster dat accountants sterke persoonlijkheden bezitten. Ze ziet ook dat de handschriften van accountants onderling nogal verschillen. De verklaring daarvoor kan

zijn dat de accountant zich richt op meerdere “maatschappelijke aspecten” en/of dat de beroepsgroep pluriform is samengesteld. Daarnaast duiden de handschriften er ook op dat “hun geest is ingesteld op het onderzoeken van feiten, op de realiteit”.

Bindenga ziet duidelijk beperkingen, maar grijpt het onderzoek graag aan in het kader van de (door hem betwijfelde?) ‘uitbreiding van de attestfunctie’, die begin jaren zeventig veel werd besproken. “Accountants zouden hun oordeelsfunctie mede moeten gaan uitstrekken tot toekomstverwachtingen, tot een oordeel over het management endergelijke. Indien het waar is dat accountants van nature geneigd zijn tot het onderzoeken van harde reële feiten, kan men zich afvragen of de eventuele uitbreiding van het werkkerrein wel mogelijk is, ook al zijn accountants zulke sterke persoonlijkheden.”

De pseudowetenschap kwam hem dus goed van pas? ←

BRONNEN

Keep your friends close...

'Wat mij in de bedrijfsvoering van de Italiaanse maffia zo aanspreekt, is dat zij het voor elkaar krijgen om zonder bureaucratie, bila's, overleggen en voortgangsrapportages succesvol een internationaal miljardenbedrijf te zijn.'

Als je een organisatie die al decennia lang uitermate succesvol is als voorbeeld wilt nemen, dan constateert Jan-Joost Kroon in zijn inleiding terecht dat de Italiaanse maffia een succesvol maar ook uitermate pijnlijk voorbeeld is.

Succesvol want ze behalen al heel lang de doelen die ze voor ogen hebben. Pijnlijk gezien hun criminele werkmethoden. In elk geval heb je als organisatieadviseur best lef om de maffia als voorbeeld van een efficiënte organisatie te presenteren waar 'normale' organisaties best iets van kunnen leren.

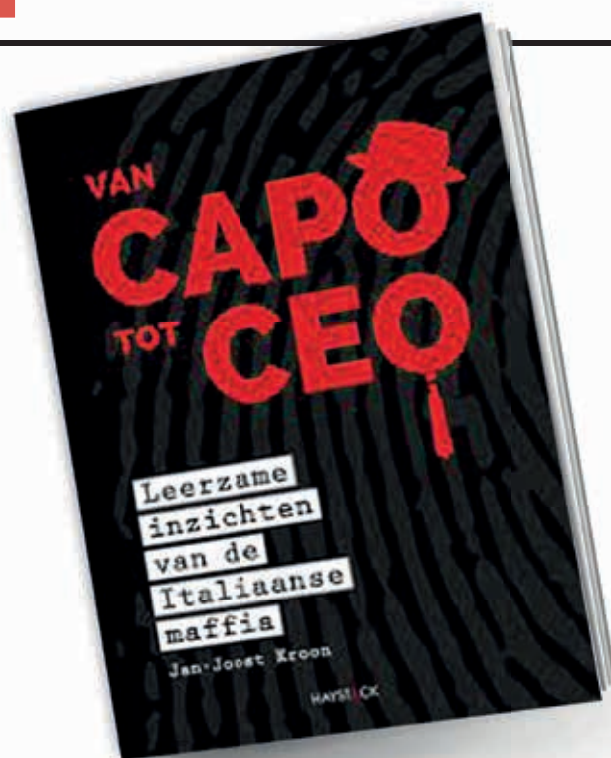
Maar het is niet onterecht en dat weet Kroon in dit boek duidelijk te maken.

Na een kort stukje geschiedenis over de echte maffia (de 'Ndrangheta, de Camorra en de Cosa Nostra) volgen hoofdstukken over strategie en operatie van de maffia. En al lezende moest ook uw recensent eerlijk bekennen; daarvan kunnen normale organisaties nog wel wat leren.

Missie, strategie en kernwaarden, het is niet moeilijk om met deze governance blik naar de maffia te kijken en het zit solide in elkaar. De missie is duidelijk voor iedereen in de organisatie, de strategie wordt top-down stevig neergezet en als je de kernwaarden niet onderschrijft, dan ben je *out*; letterlijk en figuurlijk.

Wederom, kijk niet naar de criminele elementen, maar beschouw sec de strategische en operationele elementen. En Kroon behandelt dit op rationele wijze. Zelfsturende teams? De maffia weet hier al tientallen jaren raad mee. Overigens wel gekoppeld aan zeer directief leiderschap maar de combinatie werkt behoorlijk goed.

En ook het fenomeen 'leiderschap' verdient wat speciale aandacht. De missie en kernwaarden van de maffia staan immers niet prominent op een *flashy* website. Waar haalt de leider dan zijn (ja, het zijn nagenoeg allemaal mannen) autoriteit vandaan? Kroon benoemt overtuigingskracht, senioriteit, afkomst (vaak betekent dit dat je de

juiste bloedbanden moet hebben) en tot slot wapenfeiten. Je moet echt wat hebben laten zien en ja, laten we hier ook maar niet te veel in de concrete details duiken.

Nast strategie heeft de maffia ook uitgekristalliseerde operationele kaders. Bijvoorbeeld *recruitment* dat heel serieus wordt uitgevoerd. Zo werd er de afgelopen jaren flink geld verdient met *crypto-currency* en daarvoor was de nodige expertise binnengehaald. En als u toch in dit hoofdstuk bent aanbeland, lees ook even over stakeholder-relaties en reputatiemanagement. Ja echt, ook dat pakt de maffia serieus aan.

Aldus wordt de ondertitel 'leerzame inzichten' zonder meer waargemaakt. Een leerzaam boek en we kwamen niet in de verleiding om de beroemde quote uit *The Godfather* op te nemen als titel voor deze bespreking (iets met '*offer and can't refuse*' weet u wel). Daar wist de marketing van de uitgever al raad mee. Maar dan kiezen we gewoon de op één na mooiste quote uit één van de beste films ooit; "*Keep your friends close, but your enemies closer.*" Altijd een wijze les.

Jan-Joost Kroon - *Van capo tot CEO : leerzame inzichten van de Italiaanse maffia*, Haystack 2022, ISBN 9789461264923

Superfalen

Een pleidooi voor openheid en transparantie horen we vaak genoeg. En dat is ook zeker geen slecht idee. In de financiële sector gaat het dan vooral over transparantie op organisatie-niveau.

Frank Deuren richt zich in dit boek zowel op persoonlijke openheid als op de openheid van een organisatie, en dan vooral als je het goed fout hebt gedaan - want daar ontstaan de momenten om te leren.

Persoonlijk falen komt voor de meeste mensen toch wel redelijk dichtbij. Zo schrijft Deuren over schaamte, afwijzing en tegenslag. Dat zijn toch dingen die de meeste mensen graag een beetje bij hunzelf houden. Helemaal fout volgens de schrijver. Stel jezelf juist op deze persoonlijke dingen leerdoelen en schroom niet om *feedback* te vragen. Bekijk alles dus met een 'leer'- en 'groei *mindset*', juist ook bij die thema's die we normaal gesproken zo persoonlijk vinden.

Zo staan er door het hele boekje wel nuttige tips. Bijvoorbeeld: trakteer jezelf na het bereiken van een (leer)doel op een leuk cadeautje. Of: creëer vaste momenten of gelegenheden waarop mensen kunnen vertellen wat ze allemaal verkeerd hebben gedaan. Nog een interessante: stel een *chief failure officer* aan. Deuren geeft in elk geval op veel plekken in het boek het goede voorbeeld door over zijn eigen fouten en mislukkingen te vertellen. Dat maakt het trouwens wel tot een erg persoonlijk boek en - gekoppeld aan de 'vrolijke frans schrijfstijl' - moet je daar als lezer wel een beetje tegen kunnen. Overigens geeft Deuren soms nuttige tips maar op momenten worden er ook open deuren ingetrapt.

Het lijkt dan ook soms een beetje op een zelfhulp boek. Nuttig voor sommigen maar niet voor iedereen geschikt.

Frank Deuren - *Superfalen: creëer radicale openheid over fouten in organisaties*, Boom 2022, ISBN 9789024446902

ELLY'S BOEKBLOG

Een vlecht van heilig gras

In juni kwam de vertaling uit van het prijswinnende boek *Braiding Sweetgrass*, eindelijk! Auteur Robin Wall Kimmerer is gepromoveerd botanica én Potawatomi, Native American dus. In de essaybundel 'Een vlecht van heilig gras' mixt zij wetenschappelijke informatie over planten met Indiaanse wijsheid en persoonlijke verhalen.

Zo is er een essay over korstmossen, een symbiose tussen algen en schimmels, waarbij de één voor beide suikers maakt door fotosynthese en de ander weer andere voedingsstoffen en bescherming biedt tegen uitdroging. Een mooi voorbeeld van alle 'samenwerking' in de natuur. Heel fraai is ook haar beschrijving van de regen, hoe het klinkt en waarom regendruppels op de ene plant groter zijn dan op de andere plant. En natuurlijk de essays over *sweetgrass*, veenreukgras. Dit gras speelt een grote rol in de Indiaanse tradities en was, volgens de legenden, de eerste plant die op aarde groeide.

De kern van de verhalen is de verbinding met de natuur, ervan nemen wat je nodig hebt, maar niet meer. Dankbaar zijn voor die giften en ook wat teruggeven. De essays zijn heel leerzaam, door de wetenschappelijke informatie over de natuur en de leefwijze van de Indianen, die het concept bezit nauwelijks kenden en alles deelden. Maar ook leerzaam, omdat tussen al deze poëtisch beschreven verhalen ook de rauwe werkelijkheid van monocultuur, vervuiling en overconsumptie aan de orde komt. Een *must read* als je in duurzaamheid wilt verdiepen, of gewoon veel om de natuur geeft. En als op-het-weer-mopperende Nederlander kijk je nooit meer hetzelfde naar regen.

Robin Wall Kimmerer, *Een vlecht van heilig gras*, Altamira, 2022, ISBN 9789401305365.

Elly Stroo Cloeck is project- en interimmanager GRC, audit en accountancy. Ze schrijft recensies en samenvattingen van managementboeken, te vinden op 1001managementboeken.nl.

Nieuwe concept-Wet toekomst accountancysector gepubliceerd

De concept-Wet toekomst accountancysector, die in juli naar de Raad van State werd verzonden, is in augustus gepubliceerd.

De concept-Wet toekomst accountancysector is vooral een aanpassingswet, die in bestaande wetten voor het accountantsberoep (Wta, Wab en Wtra) de nodige wijzigingen en toevoegingen regelt. De wet werd medio 2021 al ter consultatie gepubliceerd maar is op een aantal punten aangepast, voordat hij eind juli jl. voor advies naar de Raad van State werd gestuurd.

Aanwijsbevoegdheid

Organisaties die geen accountant kunnen vinden voor hun wettelijke controle kunnen zich wenden tot de NBA, die dan een accountant moet aanwijzen. De regeling geldt voor alle controleplichtige ondernemingen en instellingen. De NBA pleitte bij de consultatie van de nieuwe wet voor beperking van deze 'aanwijsbevoegdheid' tot alleen organisaties van openbaar belang (oob's), maar in de conceptwet is toch gekozen voor verbreding.

Voordat een beroep wordt gedaan op aanwijzing moet wel sprake zijn van "redelijke en tijdige inspanning" om zelf een accountant te vinden, waarvoor bewijs moet worden geleverd. Het bestuur van de NBA moet vervolgens binnen acht weken beslissen of de aanvraag voor aanwijzing van een accountantsorganisatie wordt toegewezen.

Overige regelingen

Ook nieuw zijn de *audit quality indicators* (AQI's), aan de hand waarvan vergunninghoudende kantoren periodiek moeten rapporteren aan de NBA. De beroepsorganisatie maakt die gerapporteerde informatie openbaar en evalueert de geschiktheid en volledigheid van deze kwaliteitsindicatoren na een nog te bepalen periode.

In de conceptwet is het advies van de NBA over de vakbekwaamheidseisen aan accountants uit niet-Europese

landen overgenomen. Buitenlandse accountants kunnen via aanvullende diploma's eventuele ontbrekende kennis die hier is vereist aanvullen, zonder de volledige Nederlandse accountantsopleiding te hoeven volgen.

Naast de genoemde aanpassingen in wetgeving regelt de nieuwe wet een aantal andere zaken, zoals de overheveling van het toezicht op niet-oob-accountantsorganisaties naar de AFM, de stroomlijning van het tuchtrecht en de interne governance van de NBA.

De Raad van State bekijkt nu of het wetsvoorstel uitvoerbaar is en niet in strijd met de Grondwet. Vervolgens gaat het wetsvoorstel inclusief Memorie van Toelichting en het advies van de Raad van State naar de Tweede Kamer. Als het wetsvoorstel wordt aangenomen, gaat het naar de Eerste Kamer. Niet duidelijk is of dat nog dit jaar zal lukken.

NBA Alert over Oekraïne en sanctiewetgeving weer geactualiseerd

De NBA heeft versie 3.0 gepubliceerd van Alert 45, die is uitgebracht in verband met de oorlog in Oekraïne. De wijzigingen hebben vooral betrekking op de impact van nieuwe sancties op de dienstverlening van accountants zelf.

Als gevolg van nieuwe internationale sancties is het inmiddels verboden om direct of indirect accountantsdiensten te verlenen aan de Russische regering, of aan in Rusland gevestigde rechtspersonen, entiteiten of lichamen. Formeel gaat het om accountancy- en auditdiensten (met inbegrip van wettelijke controle), boekhoudkundige of belastingadviesdiensten, zakelijk en managementadvies of diensten in verband met public relations. Ook lopende opdrachten die onder dit verbod vallen moeten worden beëindigd.

De complexiteit zit met name in de beoordeling wanneer sprake is van indirecte dienstverlening en waar een organisatie feitelijk is gevestigd. De uitwerking hiervan in de Alert (hoofdstuk 3.2) is mede gebaseerd op ingewonnen juridisch advies.

De verzwarende maatregelen van de sanctiemaatregelen komt bovenop de al sinds 2014 (annexatie van de Krim door Rusland) bestaande verplichting om diensten aan gesanctioneerde (rechts)personen of daaraan verbonden partijen te bevriezen. De aangepaste Alert 45 is te vinden via nba.nl.

Kwartiermakers zijn ‘voorzichtig positief’ over ontwikkelingen accountantssector

Minister Kaag van Financiën heeft eind juli de vierde voortgangsrapportage van de Kwartiermakers toekomst accountancysector gedeeld met de Tweede Kamer.

Kwartiermakers Marlies de Vries en Chris Fonteijn zijn “voorzichtig positief” over ontwikkelingen die zij in de afgelopen tijd hebben gezien binnen het accountantsberoep. Daarbij verwijzen zij onder meer naar diverse oorzakenanalyses “met de juiste diepgang”, die door de AFM en werkgroepen van de NBA zijn opgeleverd, bijvoorbeeld rondom fraude en continuïteit.

Ook heeft de NBA in samenspraak met de sector plannen gepresenteerd, die verder gaan dan de opdracht die de kwartiermakers hebben gekregen. “Hieruit blijkt dat de sector relevante mogelijk ongemakkelijke onderwerpen niet schuwt, zoals het vraagstuk rondom de geheimhoudingsplicht versus de meldingsplicht.”

Tegelijk zien de kwartiermakers dat met name op het gebied van cultuur, educatie en innovatie nog grote stappen van de sector nodig zijn. Zij roepen de sector op meer durf te tonen om te experimenteren, bijvoorbeeld op het gebied van innovatie, fraude en continuïteit.

Structuurmodellen

De kwartiermakers willen graag pas hun overkoepelend oordeel geven over de diverse onderzoeken en het experiment ten aanzien van de structuurmodellen, als alle onderzoeken zijn afgerond. Dat gebeurt bij hun slotrapportage in 2023. Inmiddels is wel het onderzoek van SEO Economisch Onderzoek naar *audit only* voltooid. SEO constateert dat ‘structurele splitsing’ leidt tot zekere nadelen, terwijl tegelijk niet vaststaat of dit leidt tot de gewenste verbeteringen voor de kwaliteit van wettelijke controles. Daarnaast is ook onderzoek naar het intermediairmodel van start gegaan, onder begeleiding van de UvA.

De kwartiermakers vragen verder aandacht voor de ketenverantwoordelijkheid. Uit meerdere oorzakenanalyses en uit bevindingen van de door de kwartiermakers ingestelde expertgroep fraude en continuïteit blijkt dat versterking van de keten onontbeerlijk is. Vanuit de sector wordt bij herhaling de wenselijkheid van een *in control statement* benadrukt. Minister Kaag deelt de opvatting van de kwartiermakers dat ketenverantwoordelijk belangrijk is, maar heeft voorkeur voor uitbreiding van de verklaring die al is vereist op basis van de Corporate Governance Code.

Cultuur

De kwartiermakers constateren dat de werkgroep Cultuur van de NBA met een goede oorzakenanalyse en agenda is gekomen en dat het thema cultuur steeds meer wordt gezien als rode draad vanuit de verschillende werkgroepen en oorzakenanalyses, zoals bij fraude en continuïteit. In de gespreksrondes met commissarissen

van accountantsorganisaties constateren zij dat die hun taak op het terrein van cultuur(verandering) serieus nemen. Dit sterkt de kwartiermakers in de opvatting dat uitbreiding van de reikwijdte van de accountantsorganisaties met een verplichte raad van commissarissen en de uitbreiding van hun bevoegdheden, zoals voorgesteld in het Wetsvoorstel, wenselijk is.

Educatie en innovatie

De kwartiermakers hebben veel rondetafels en andere gesprekken georganiseerd rondom het thema educatie. Uitkomst is dat grondige herijking van de opleiding noodzakelijk is. De kwartiermakers adviseren de minister een commissie in te stellen die de noodzakelijke vernieuwing kan brengen. Bij de herijking is de aantrekkelijkheid van de opleiding en daarmee van het beroep een belangrijk aandachtspunt.

De kwartiermakers stellen in hun rapportage ook dat de sector meer kan en moet innoveren en dat data-analyse over het geheel onvoldoende wordt ingezet. Zij roepen accountantsorganisaties op om daar meer sturing aan te geven en nadrukkelijker ruimte te maken voor innovatie. De voortgangsrapportage is te vinden via nba.nl en Accountant.nl.

SEO-ONDERZOEK AUDIT ONLY

SEO Economisch Onderzoek deed in opdracht van de Kwartiermakers toekomst accountancysector onderzoek naar de effecten van een audit-only model voor Nederland.

Audit-only houdt in dat binnen accountantsorganisaties de wettelijke controle (controletak) op afstand komt te staan van de andere dienstverlening (adviestak). Er zijn meerdere vormen van audit-only mogelijk; het rapport onderscheidt structurele splitsing, operationele splitsing en transparantie. De kwartiermakers zien in het rapport geen aanleiding om een structurele splitsing van audit en advies verder te verkennen. Wel zien zij de meerwaarde van het stellen van nadere eisen aan de transparantie van de controle- en adviestak van accountantsorganisaties. Het SEO-rapport is ook aan de Tweede Kamer aangeboden door minister Kaag van Financiën.

HRA 2022 bundel beschikbaar

In de zomer is de HRA-bundel 2022 verschenen. De Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA) 2022 bevat een selectie van de in 2022 geldende regelgeving die relevant is voor accountants bij hun dagelijkse praktijkuitoefening.

In de editie van 2022 zijn enkele belangrijke aanpassingen doorgevoerd waaronder de VGBA en de ViO, wijziging NVPE en de Standaarden 315, 700 en 3900N.

Om het makkelijker te maken voor accountants en andere belanghebbenden om kennis te nemen van de

in de HRA gebruikte definities, heeft de NBA de begrippenlijst in een apart overzicht op de website geplaatst. De begrippenlijst is niet meer in de bundel zelf opgenomen. Evengoed telt de nieuwe HRA liefst 1.820 pagina's. De bundel kost € 82,50 (inclusief btw en verzendkosten binnen Nederland); bestellen kan via nba.nl.

Ook jonge accountants vieren het festivalseizoen

Te midden van bekende zomerfestivals als Lowlands, Dutch Valley en Mysteryland, organiseerden de NBA Young Profs op 26 augustus ook een eigen festival voor studenten, trainees en jonge accountants.

Onder het thema happy@work ging het daarbij onder meer over werkplezier en werkdruk. Na een plenaire aftrap over 'creatief kijken' met creativiteits-expert Karl Raats, volgden workshops over thema's als stevig in je schoenen staan, effectief stemgebruik, impact maken, het Socratisch gesprek, psychologische veiligheid, de work-life balance en personal branding.

Spoken word-artiest Lev Avitan (schrijver, publiek denker, politiek filosoof) sloot het evenement in Utrecht af. Op accountant.nl is meer te lezen over het zomerfestival.

Hoe **up-to-date** is **jouw kennis?**

Maak de **NBA Kennistoets** en kom er achter!

Bestel nu de Kennistoets 2022

Behoor je tot de groep openbaar, intern accountants en overheidsaccountants die werkzaamheden (gaan) verrichten ten behoeve van wettelijke of vrijwillige controle van de jaarrekening in 2022 en/of 2023?

Dan ben je verplicht de online Kennistoets 2022 succesvol af te ronden tussen 1 augustus en 31 oktober 2022.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Meer informatie op www.nba.nl/kennistoets

Krijg grip op cyberdreigingen en andere risico's

Volg een training bij NBA Opleidingen.

Risicomanagement in tijden van onzekerheid

Onzekere tijden maken het lastiger om risico's en doelstellingen te bepalen en om effectieve maatregelen te bedenken. Ook is het lastig in te schatten of maatregelen de gewenste effecten hebben. Vergroot de wendbaarheid van je organisatie en speel sneller in op veranderende omstandigheden.

 5 oktober 2022, Papendrecht | 6

Risicobereidheid en belang van ondergrenzen

Over het algemeen stelt men in het publieke domein erg risico-avers te zijn, maar de praktijk laat vaak het tegenovergestelde zien. Wat is hier aan de hand? In de cursus Risicobereidheid in de publieke sector verkennen we de oorzaken die hieraan ten grondslag liggen en leer je alles over risicobereidheid in de publieke sector.

 14 september 2022, Breukelen | 6

Grip op Cyberrisico's | voor riskmanagers

We leven in een geavanceerde, hectische, digitale samenleving, waarin technologische ontwikkelingen permanent evolueren. Hierin is goed cyberrisicomanagement onmisbaar. In deze cursus ontdek je wat de ontwikkelingen zijn voor risk managers en hoe je er het beste mee omgaat.

 6 en 7 oktober 2022, Nieuwegein | 12

Hacking voor accountants

Hoe zorg je ervoor dat jouw organisatie geen doelwit wordt van cybercriminaliteit? In deze interactieve cursus krijg je de noodzakelijke kennis om de digitale weerbaarheid van organisaties te toetsen. Na afloop ben je een waardige gesprekspartner voor de specialisten op het gebied van cybersecurity.

 24 november 2022, Utrecht | 6

Kijk voor alle cursussen voor accountants op **NBAOpleidingen.nl**

Heb je vragen? Bel of mail ons, wij helpen je graag! **020 246 71 00 / info@nbaopleidingen.nl**

Opleidingen

 NBA

IN HERINNERING JAN WEEZENBERG

(5 mei 1934-19 juni 2022)

Jan Weezenberg was bij veel leden bekend, eerst als docent en examiner en later als kritisch volger van het beroep. In zijn werkzame leven was hij onder meer hoofd van het kenniscentrum voor toegepaste bedrijfseconomie van Corporate Accounting Philips International en universitair hoofddocent Informatiemanagement aan de Open Universiteit Nederland. Ook was hij als programmamaker, docent en examiner betrokken bij de accountantsopleidingen van diverse universiteiten en redacteur en/of auteur van diverse publicaties en tijdschriften.

Een "beroepstwijfelaar", zo omschreef Weezenberg zichzelf eens. Jules Muis, de *eminence grise* van het accountantsberoep, omschrijft Weezenberg als "een kei van een professional" en ervaart zijn overlijden als "het verliezen van een intrigerende huistafelgenoot". Columnist en compliance adviseur Arnout van Kempen droeg eerder een column op Accountant.nl op aan Weezenberg, die hij leerde kennen als docent Administratieve Organisatie. Hij memoreert diens "vrolijke Brabantse humor, zijn grote wijsheid en zijn betrokkenheid bij studenten".

Jan Weezenberg was jarenlang veruit de meest actieve reageerder op berichten, columns en artikelen op Accountant.nl. Hij toonde zich betrokken en scherp in zijn commentaren, op vrijwel alle terreinen, maar zeker rondom thema's als technologie, onderwijs en pensioenen. Weezenberg was kritisch op de ontwikkelingen binnen het beroep en soms ook scherp richting de rol van de beroepsorganisatie, maar zag ook de "voortdurende speldenprikken van het maatschappelijk verkeer".

Toen hij op 5 mei van dit jaar 88 jaar werd, besloot hij zich uit te schrijven uit het register van de NBA, omdat zijn gezondheid achteruit ging. Begin juni liet hij toch nog even van zich horen, bij een column van Pieter de Kok: *"There will never be a best way to organise anything, but there will always be better ways."* Het accountantsberoep verliest met het overlijden van Jan Weezenberg uit Son een kritische, betrokken, uitgesproken en bijzondere beroepsgeenoot.

IN MEMORIAM

**Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA
melding van het overlijden van zeven collega's.**

- **Everardus Henricus Alexander Arxhoek RA**, Hoofddorp, overleden 3 juli 2022, 57 jaar
- **Willem van Doorn AA**, Waddinxveen, overleden 19 juli 2022, 52 jaar
- **Jacob Reinder Hoekzema RA**, Lochem, overleden 5 mei 2022, 67 jaar
- **Leonardus Jacobus König RA**, Zoetermeer, overleden 24 april 2022, 90 jaar
- **Daniël van Kooten RA**, Krimpen aan den IJssel, overleden 30 maart 2022, 82 jaar
- **Jeroen Cornelis Christiaan Tiekens AA**, Huissen, overleden 8 juni 2022, 41 jaar
- **Cornelis Wilhelmus van der Waaij RA**, Zeist, overleden 10 juni 2022, 71 jaar

Per saldo

MARC SCHWEPPE

Marc Schweppe is hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

We weten je te vinden

In de speelfilm *The Accountant* (2016, IMDB-rating 7.3) moet hoofdpersoon Ben Affleck zich met vuurwapens verdedigen tegen zijn criminele opdrachtgevers. Dat begint met een (vaktechnisch nogal hilarisch) nachtje doorgraven van de boeken. Eerder moest Tom Cruise als jonge advocaat in *The Firm* (1993, IMDB 6.8, te laag gewaardeerd wat mij betreft) flinke toeren uithalen om uit handen van zijn maffiose cliënten te blijven; of eigenlijk uit handen van het daarbij betrokken advocatenkantoor zelf. Voor de cliënten van dat (fictieve) kantoor bedacht hij creatieve routes om belastingen te ontwijken, bijvoorbeeld via een tropisch paradijs. Maar toen enkele collega's werden vermoord omdat ze uit de school wilden klappen, werd het voor de jonge advocaat hollen voor zijn leven. Gelukkig is Tom Cruise daar erg goed in.

De grootste boeven kiezen de beste adviseurs en advocaten, dat is geen nieuws. Sinds de Russische inval in Oekraïne, alweer meer dan een halfjaar geleden, is er aan de Zuidas ongetwijfeld met een stevige viltstift geschreven voor bepaalde opdrachtgevers die de Amsterdamse kantorenwijk graag inzetten om hun miljarden minder makkelijk vindbaar te maken.

Je kunt je voorstellen dat sommige van die adviseurs daarbij weleens wat intimiderende telefoontjes of berichtjes hebben ontvangen. “We weten je te vinden”, dat werk. Dat roept de vraag op hoe veilig de advocatuur en de accountancy anno nu zijn. Sinds de moord op advocaat Derk Wiersum, een dieptepunt in onze rechtsstaat, weten we dat strafpleiters en rechters ook hier op hun tellen moeten passen. In andere landen moeten advocaten, rechters en ook journalisten die lastige vragen stellen dat al veel langer.

Dit voorjaar ging het tijdens een Rode Loper-sessie ook over de veiligheid van accountants. “Accountancy is niet bedoeld voor bange mensen”, stelde Accountantskamer-voorzitter Sandra Schreuder. Ook anderen spraken bij die gelegenheid vooral over de veiligheid van accountants in het kader van het AFM-toezicht en het tuchtrecht, de checklists, de compliance, de vele beroepsregels en de angst voor een professionele tik op de neus. Zeker accountants die kiezen voor de forensische praktijk kunnen maar beter alvast uitzoeken wat de snelste route naar Zwolle is. Jonge beroepsgenoten voelen zich ook in andere opzichten niet altijd veilig. Ze ervaren naast al die regel-

tjes ook druk vanuit hun kantoor, stelde kwartiermaker en wetenschapper Marlies de Vries tijdens dezelfde sessie. “En ze weten ook allemaal dat het niet goed afloopt als je je mond opendoet.” Rammelen aan de poort werd door een deelnemer omschreven als “a career ending move”. En De Vries had tijdens haar onderzoek naar jonge accountants wel meegekregen dat wie partner wil worden, zich ook als partner moet gedragen.

De spanning tussen kwaliteit en commercie is nog altijd een factor van belang in het accountantsberoep. Die spanning is onderwerp van onderzoek door de FAR, het wachten is nog op de resultaten. Maar ook de veiligheid die (jonge) accountants in de dagelijkse praktijk ervaren is wat mij betreft iets om eens nader te onderzoeken. Bijvoorbeeld in het kader van de geheimhoudingsplicht, die op de agenda staat binnen de NBA. Ook al is accountancy niet iets voor bange mensen, om professioneel-kritisch hun werk te kunnen doen moeten accountants zich wel gesteund weten. Door hun kantoor, door de maatschappij, door de beroepsorganisatie. ←

Het SnelStart effect op Hans

Ziet het gemak
omdat alle klantgegevens
direct inzichtelijk zijn

Een glimlach
door de
snelle online
samenwerking

Meer tijd over
voor advisering
van de klant

Hans (42)
Boekhouder

Houd meer tijd over met SnelStart Accountant

Heb jij een boekhoud- of accountantskantoor en wil je meer tijd overhouden voor advies en nieuwe klanten? Ervaar het gemak van SnelStart Accountant. Zo werk je eenvoudig en veilig online samen met je klanten én profiteer je van de persoonlijke ondersteuning van SnelStart. Meer weten? www.snelstart.nl/accountant/voordelen

scan mij

 snelstart
maakt boekhouden makkelijk

Ruim
260
cursussen

Met welke cursussen vult u uw PE-portfolio?

Haal inspiratie uit ons cursusaanbod

Of u nu op zoek bent naar inhoudelijke verdieping of bovenop de actualiteit wilt zitten: in ons cursusaanbod vindt u altijd wel onderwerpen die aansluiten bij uw interesses en opgestelde leerdoelen. Sluit nu een abonnement af en krijg onbeperkt toegang tot een uitgebreid aanbod van ruim 260 cursussen waar u flexibel en efficiënt uw PE-portfolio mee kunt invullen.

www.pe-academy.nl/accountant-cursusaanbod

✓ 260 cursussen van hoge kwaliteit

✓ Vakinhoudelijk en actueel

✓ Gemaakt i.s.m. de beste docenten

Bovenop je vakgebied